ſynodo. ¶ Hoc eſt illud quod poſt eius decretum fuerit datū: quod autem ante datum fuit/ firmiter permanere debet. ¶ Idem iuris eſt ſi prepoſitus vel abbatiſſa. vel alia eccleſiaſtica ꝑſona q̄ antiquitus nō ſit ſolita in feuduꝫ dare. ſ. vt qꝺ dederit de iure non valeat.

☞ Femina poſita in copula cuꝫ maſculo nō ſuccedit ſimul cum eo: ſed ita demū ſi maſculus non eſt. Bal.

¶ Quinetiā ſi quis eo tenore feudum acceperit vt eius deſcendentes maſculi ⁊ femīe illud habere poſſint: relicto maſculo vlteri⁹ femine non admittuntur[a]. ¶ Mutus feuduꝫ[b] retinere non poteſt: ſcilicet qui nullo modo loqtur: ſed ſi feudū fuerit magnuꝫ quo ei ablato ſe exhibere nō valeat: tm̄ ei relinqui debet vn̄ ſe ſuſtinere poſſit: ⁊ his oībus caſibus feudū admittitur: ⁊ ad dn̄m reuertitur.

¶ De natura feudi[c]. Titu. vij.

☞ Nō pōt de comitatu marchia vel baronia inueſtit⁹ ꝑ principē de his ꝓ libito deueſtiri ⁊ qꝺ de pncipe dicit idē de maximis ⁊ maioribus valuaſoribus. Bal.

NAtura feudi hec eſt: vt ſi pnceps inueſtierit capitaneos ſuos de aliquo feudo/ nō poteſt eos deueſtire ſine culpa[d] .i. marchiones ⁊ comites ⁊ ipſos qui proprie hodie appellantur capitanei. ¶ Idem eſt ſi inueſtitura ſit facta a capitaneis ⁊ maioribus valuaſorib⁹ qui ꝓprie hodie capitanei appellātur: ſi vero facta fuerit a minorib⁹ vel minimis valuaſoribus/ aliud eſt: tunc em̄ poſſunt deueſtiri nō habita ratiōe culpe niſi fecerint hoſtem rome: tunc enim idem eſt in minimis quod in maioribus valuaſorib⁹: vel niſi emerint feudū: tunc enim precium[e] reſtituenduꝫ eſt ſm antiquum ⁊ rationabilem vſum. moderni autē non ita ſubtiliter cernentes dicūt idem obſeruandum in minimis qꝺ dictū eſt in maioribus valuaſoribus.

¶ De ſucceſſiōe feudi. Ti. viij.

☞ Si habēs feudū decedat maſculis ⁊ filiab⁹ relictis: ſoli maſculi ſuccedūt i feudum nō filie ſeu femine. h. d. Bal.

SEquit de ſucceſſiōe feudi videre: ſi quis igit deceſſerit filijs ⁊ filiab⁹ ſupſtitibus ſuccedūt tm̄ filij eq̄liter[f] vel nepotes ex filio loco ſui patris nulla ordinatiōe defuncti in feudo manente vel valente.

☞ Feudo pt̄no alienato vel de q̄ eſt filia iueſtita ſuccedit maſcul⁹ ſupſtes. bal.

¶ Hoc q̄qꝫ[g] obſeruat vt ſi frater me⁹ alienauerit partē ſuā[h] feudi vel fecerit inueſtire[i] filiaꝫ ſuā:

---

a ¶ Nō admittunt. Sed qd ſi maſculū relinqt ⁊ feminā: nunqd ⁊ femina in feudo ſuccedit: R̄n. nō. vt. j. tit. ij. §. ij. niſi forte maſculus ſubito poſt mortē patris mortuus ſit q̄ſi nō videat extitiſſe cū nō pſeuerauerit. vt. ff. de iniuſt. ru. teſt. poſthum⁹. nec em̄ patet locus femine in feudi ſucceſſione donec maſculus ſupeſt ex eo q primus de eo feudo fuerit inueſtitus. j. de eo q ſibi vel ſu. here. maſcu. ⁊ femi. inue. ac. c. qui ſibi. — *Eſſe nō videt qꝺ parū durat.*

b ¶ Feudum retinere nō pōt. qꝺ hic dr̄ pleriſqꝫ nō placet. vt in lōbar. de bene. ⁊ ter. tri. ſi quis terrā. Sed de quo muto ſit intelligendū queſo mihi dicas: aut em̄ de muto a natura: aut de muto al's: ſcꝫ ſupueniente caſu ſicut diſtinguitur. C. q teſt. face. poſ. l. diſcretiſ. de muto a natura nō pōt intelligi: q̄ſi ſi potuit acqrere: multo fortius dꝫ retinere: ſi d alio itelligatur ſic opponitur qlibet in vltimo articulo vite mutus efficit: R̄n. peritus. amice: ſummā ſubtilitatē ſecut⁹ es: igit loqla tua a iudicib⁹ nō eſt admittenda. vt. ff. q. mo. pig. vel hypo. ſol. ſicut. §. ſi debitori. immo poti⁹ eſt reſpuēda. vt. C. ad trebel. l. pe. ⁊. C. vt ac. ab here. ⁊ ꝯ here. inci. l. j. ⁊ hoc qꝺ alibi dr: ſimplicitas eſt amica legib⁹. vt inſti. de fideicō. here. §. ſꝫ qr. ⁊ inſti. de legi. ag. ſuc. §. ſꝫ ſimplicitatē. ſic ergo legitimū fcm̄ ꝓpter ſupueniētia turbat. vt. ff. vn̄ vi. l. vlti. ⁊ in aut. de reſti. ⁊ ea q̄ pa. §. fin. ⁊. C. de ſecū. nup. l. j. vl' intelligitur hic de feudo paterno: qꝺ ſm quoſdaꝫ mutus/ ſurdus/ cecus/ claudus/ vel aliter impfect⁹ nō retinebit: qr feudo ſeruire nō valēt. vt. j. ti. an mutus vel aliter impfe. feu. reti. c. mutus. Vel itelligas ſm qꝺ de hac materia in ſumma no. in rub. quibus mo. feu. amit. §. propter caſum. Accur. — *Legitimū factū p ſuperueniēs turbatur.*

c ¶ De natura feudi. ¶ Al's hic iueni notabile in gl. vacat h̄ ca. ꝓpter inferius ca. mutus. ſed Ja. gufredi al's colūbi hāc gl. nō habet.

d NAtura. ſine culpa. ſimile. j. de feu. ſine cul. nō a. c. j. ⁊ ti. quo tē po. mi. inue. pe. dꝫ. c. iij. ⁊ in lombar. de bene. ⁊ ter. tri. l. vlti. ex iſto loco colligit ar. ſm veteres: ꝙ ex perſonaꝝ qualitate ⁊ differētia licitū deprehēdit qꝺ al's eſſet illicitū. ar. ff. de ꝓba. cū de indebito. ⁊ inſti. ad. l. acql. §. ij. ⁊. C. de procura. militē. de hoc plenius inuenitur in libello Py. char. ij. in rub. ex pſonarū qualitate ⁊c. ſm modernos v̊o inter maiores ⁊ minores non habetur diſcretio. Itē colligit adhuc ꝙ id qꝺ ab initio eſt voluntariū ex poſtfacto neceſſariū. vt no. C. de actio. ⁊ obligatio. ſicut cū ſuis cōcor. Itē colligit qꝺ licitū eſt ante ꝙ poſtea nō licebit. vt. ff. de offi. pſi. ſenatuſcō. ⁊. ff. de fer. l. j. ⁊. ff. de ꝓcu. ſed etiā. ⁊ de iudi. ſed ⁊ ſi. §. ij. ⁊ de infa. ſolet. ⁊. l. ij. §. j. ⁊ ff. de rit. nup. ſi quis officio. arg. contra. ff. de iudi. l. ij. §. penul. ⁊. ff. de ritu nup. ſi qs tutor. §. q̄uis. Accur. — ☞ *Licet antea quod poſtea nō licet.*

e ¶ Preciū. hic colligit ꝙ nō dꝫ qs duplici dāno affici. ſil'r. ff. de ꝯdi. ob tur. cau. ſi pecuniā. §. pe. ⁊. ff. ad le. rho. de iac. nauis. in fi. ⁊. ff. de actio. emp. ⁊ vēdi. ex empto. §. vlti. ⁊. ff. de iu. do. l. iure ſuccurſum. ⁊. ff. de pe. ſanctio. Sed ꝯ. ff. de trāſac. q fidē. ⁊. C. de trāſac. cū ꝓponas. ⁊. l. ſi quis maior. ⁊. c. de ſecū. nup. l. j. Itē inuit hic ꝙ feudum emi valeat. vt. j. de feu. da. minimis va. c. ſi minores. ⁊ d hn̄. fratriſ. c. j. ⁊. j. quēad. ad ſi. feu. per ca. ſi qs ſine filio maſculo. Sed cōtra. j. de feu. da. in vicē. le. cō. ca. j. ſed dn̄o dante ibi vberius exponet: ⁊ in ſumma etiā expoſitum eſt. — *Feudum emi pōt.*

¶ De ſucceſſione feudi.

f SEquitur. equal'r. hic colligit in pmis ꝙ melior eſt maſculorum ꝯditio q̄ꝫ mulierū ſicut ⁊ in multis no. vt. ff. de ſta. ho. i multis. ⁊ no. ſ. q feu. da. poſ. §. h̄ aūt notādū eſt: q̄dā pn̄t hic notari q̄ notata ſunt alibi: vt in ſum. de ſuc. ab inteſt. eſt diſputatū. iferius autē de ſuc. tractaturi plenius exponemus q̄ poſſunt ſubtiliter indagari. Py. ⁊ ſm qꝺ de hac materia in ſumma no. — *Maſculi melior eſt cōditio q̄ꝫ femine.*

g ¶ Hoc quoqꝫ. ſuper iſtud hic gloſatum inueni vacat hoc ꝓpter inferius ca. per ſucceſſionem.

h ¶ Partē ſuā. i. ad libellū ꝯceſſerit: qꝺ q̄dē facere potuit ſine dn̄i voluntate. vt. j. de feu. alie. c. j. ⁊ hoc ꝯtingit ea rōne: qr pars tm̄ feudi eſt alienata cū vnū erat feudū tm̄ ꝙ ad alios fr̄es ꝑuenerat ex ſucceſſiōe patris ſeu aui: ⁊ ideo donec vixerit alienator frater ei⁹ nō poterit petere ptē illā alienatā: ſm ꝙ hic. j. ſequit. ſi moriat ſine herede de maſculo nihilominus reuertit ad me ⁊c. q. d. an̄ mortē eius nō pōt reuerti: imo nec dn̄s poterit eū recupare niſi demū alienatore mortuo ſine herede de maſculo ſubaudias ⁊ ſine fratre. vt. j. de feud. alie. §. ſi clientulus fecerit libellum ⁊c. Vel ſi vis intelligere ꝙ hic loquatur etiā de alienatiōe titulo vēditiōis facta: dicas ꝙ hic loquitur ſm ſua tpa: olim em̄ poterat vaſallus neceſſitate ſuadente vſqꝫ ad medietatē ſine ꝯſenſu dn̄i feuduꝫ vendere. vt. j. qua. olim po. feu. alie. ca. j. §. j. ⁊ ſm hoc hꝫ locum notula Py. qua hic not. q̄ ſic incipit. Hic colligit fratrē ad partē ei⁹ q alienauit ⁊c. naꝫ ⁊ tūc qn̄ vaſallus vēdebat parte ſine cōſenſu dn̄i nō irritabat venditio niſi demū mortuo alienatore ſine herede de maſculo. verūtamē ſi dn̄s volebat eū redimere ꝓ equali pcio poterat h̄ facere: lꝫ agnat⁹ pferebat ei ⁊ in ꝓhibēdo ⁊ in redimēdo. vt. j. qua. olim po. feu. alie. c. eſt autē. §. porro ſiue de bona. hodie vero inhibita eſt oīs feudi alienatio tā particulariſ q̄ꝫ totalis p leges lotha. ⁊ fede. j. poſitas. q̄ ſi fiat hodie ipſo iure nō tenet: ⁊ ad dn̄m libere reuertitur: vt dicit. d. l. fede. imperialē. qꝺ intelligo verum eſſe qn̄ feudū erat nouū ſeu tale paternū ad qꝺ nō veniebat aliqs poſt alienatorē cū nō habebat agnatos ſeu dſcēdētes ⁊ nō erat paternum ad qꝺ agnati vēditoris venire debebāt poſt mortē eius ſine filijs maſculis: qm̄ tūc ipſi⁹ agnati pferunt dn̄o: ſicut olim pferebant ei in redimēdo partē: ſcꝫ feudi alienatā. vt. ſ. no. eſt. ſicut ⁊ al's dicit ꝙ ſi vaſallus culpā cōmittat ꝓpter quā feudū amittere debeat: neqꝫ filius/ neqꝫ ei⁹ deſcēdētes ad id feudū vocabunt: ſed agnati admittētur. vt. j. ſi de feu. ꝯtro. fue. c. ſi vaſallus. ⁊. j. ſi vaſal. feu. p. c. ſi vaſallus. ſicut ergo oliꝫ pferebant agnati dn̄o: ita ⁊ hodie preferunt cū hoc non ſit mutatū: qr qꝺ ſpecialiter nō mutat quare ſtare ꝓhibetur: vt. C. de teſta. lancim⁹. quicqd em̄ lege noua nō videt expſſum id veteri lege dꝫ intelligi relictū. vt. C. de appel. pcipim⁹. in ſi. Dices ergo ꝙ hic loqt de alienatione q̄ fiebat olim an̄ ꝯſtitutionē lotharij ⁊ federici olim em̄ ſi vaſall⁹ alienabat feudū ⁊ poſtea ipm recuperabat ipm tāq̄ꝫ feudū retinebat. Hodie v̊o ſecus cū ſtatim poſt alienationē illicitā ſit h̄ dn̄o aptuꝫ. vt. j. qd iuris ſit ſi vaſal. poſt alie. feu. ipm recup. c. j. Sꝫ vr̄ ꝙ dn̄s oīno debeat agnatis pferri qn̄ vaſallus feudū vēdidit: qr tūc vr̄ dn̄m ꝯtēnere. vt. j. in qui. cau. feu. amitta. §. deniqꝫ. in ſi. cū vaſallus ita in dn̄m peccet ꝙ feudū amittere debeat: nō ad ꝓximos ſed ad dn̄m bn̄ficiū reuerti dꝫ: vt dn̄s hāc ſue iniurie vltionē habeat. vt in. d. §. circa pn̄. Sꝫ dicas ꝙ ibi loquit de feudo nouo: vel de tali paterno ad qꝺ nō veniūt agnati ex latere venientes cū nō ſupſint: ſed tm̄ deſcēdentes ab eo q illud acqſiuit. ⁊ ad hoc videt facere litera ibi poſita nō ad proximos: ⁊ nō dixit agnatos: q̄ſi voluerit intelligere de deſcendētibus tm̄. arg. ad hoc. j. ſi de feu. cō. fue. c. ſi vaſallus culpaꝫ cōmittit ⁊c. eodē mō pōt intelligi ꝙ legit. j. an ille q infra. do. ſui. c. ſi qs interfecerit: lꝫ alibi dicat ꝙ ille ꝓximus eſt quē nemo ſequitur. vt. ff. de verb. ſi. l. proximus. — *† Facit ad tenorē iſti⁹ rub. Inno. in. c. ij. extra d cōſue. et. c. ex ore. extra d his q̄ ſi. ama. p te ca. et per Dyn. in. ca. bn̄ficiū. d regulis iuris lib. vj.* — *Culpa vaſalli ſuis heredib⁹ nocet.* — *Proxim⁹ eſt quē nemo ſeqt.*

i ¶ Inueſtire. qd ergo erit ſi frater ꝯſentiat fratri ſic faciēti: nūqd filio preiudiciū facit: ⁊ certe vr̄ ꝙ nō. vt. C. de lib. ⁊ eo. l. ij. arg. ff. de adop. ſi arrogator. ⁊. ff. de ſena. emācipatū: ſed qūo cū teneat affirmare qꝺ defunct⁹ voluit: nec debeat heredi licere qꝺ defuncto nō licebat: ⁊ maxime cū nō poſſit fili⁹ feudū hēre: ⁊ hereditatē repudiare. vt. j. an agna. vel fili⁹ defun. poſ. feu. reti. c. ſi ꝯtigerit. ⁊. j. de cap. q cu. ven. c. fili⁹ non

pôt.ꝛ.C.de lib.cau.ſi ab eo.ꝛ.ff.p ſocio.heres.ꝛ de diuer.ꝛ tempo.pre. cũ heres.ſꝫ ꝙ de hac materia potes inuenire i libello diſpu.py.ij.char. ꝛ pro ꝛ ꝫ in rub.nõ.eſt licitũ heredi ꝛc.ꝛ in ſuperiorib⁹ rubricellis: Rñ. ꝗ oppoſita ſunt loquunt in feudo pˢno:ꝛ hoc nõ eſt pˢnũ:ſed ab añceſ toribus acqſitũ:igit nõ iure paterno hoc hꝫ nepos.argu.ff.de adop.ſi arrogator.§.penul.

cella illa.nõ eſt licitũ heredi ꝛc.vt no.ꝫ.ti.j.§.hoc quoqꝫ.ſup ṽbo illo: inueſtire filiã ꝛc.ꝛ ſunt h oĩa itelligẽda qñ nõ fuerat in poſſeſſiõe miſ ſus hic ſcõs vaſallus.vt.ꝫ.ti.ꝗ ſucceſſores teneant.c.ſi qs inueſtit⁹.ꝛ h eſt qõ alibi dr poſſeſſiõis maximũ cõmodũ eẽ.vt.ff.de rei vẽ.is ꝗ deſti nauit.Sꝫ opponit ꝗuo potuit hic ſcõs vaſallus in poſſeſſionẽ mitti cũ alter poſſidebat: Rñ. bene:qꝛ potuit aliq̃ cã in teruenieñte a feudo priua ri:ꝛ ſic etiã añ tps ipſi reo potuit fieri traditio.

a ¶ Si moriatur.ſine filio maſculo.vt.j.de aliena. feu.§.inde poteſt preſu mi.Accurſius.

b ¶ Maſculo.hic colligit fratrẽ ad partẽ eius q ne ceſſitate ſuadente aliena uit:vl' alio mõ a iure ſuo cecidit nõ amittit donec ſupererit alienator:naꝫ ꝛ ſi heres ſcriptus rogat⁹ eẽt alicui poſt mortẽ ſuaꝫ reſtituere hereditatẽ ſuã ꝛ condẽnetur:ꝛ bona ei⁹ occupent a fiſco: interim veniẽs fideicõmiſſarius hereditatẽ petens repelli tur: expectanda enim eſt mors ſcripti.vt.ff.de iur. fiſ.l.ſtatius florus.§.fi.ꝛ de lega.ij.l.cũ pater.§.he reditatem.ꝛ.§.ab inſtitu to.ꝛ argu.j.de leg.con.§. profecto.Accurſius.

c ¶ Vſqꝫ ad.vij.ſed hodie obtinet vſqꝫ in infinituꝫ. vt.j.qui feu.da.poſ.§.h quoqꝫ ſciendum eſt.

Femie ad feuduꝫ aſpirare ñ poſſunt.

d ¶ Non ſuccedit.nec eiuſ filij:proles eniꝫ feminini ſexus vel ex femineo ſexu deſcendens aſpirare non poteſt ad feudum niſi ex pacto:vt hic.ꝛ.j.de gra di.ſucceſ.in feu.c.j.ꝫ eniꝫ filie vt maſculi ſuccedant patri:legibus tñ a ſucceſ ſione feudi remouẽtur ꝛ eorum filij.vt.ꝫ.qui feu. dare poſ.§.hoc auteꝫ no tandum eſt.

e ¶ Succedãt.hic pôt no tari illud gñale ꝙ licituꝫ eſt exp̃ſſe qõ tacite nõ ꝫ. vt.C.de pign.l.iij.et.ff de ꝫhen.emp.labeo.ꝛ.C.de do.inter vi.ꝛ vxo.dona tiones.cũ oĩb⁹ ꝯcordã.ſe quẽ.i rubricella illa imo expreſſim ꝛ p pactũ ꝫ qõ eſt in li.diſpu.Py.char. ij.ꝫ.Nec ſint rubricelle ille ibidẽ pcedẽtes notari tñ hic pôt ꝙ illud locum hꝫ in feudo maſculoꝝ qm̃ fi lia recte ſuccedit matri.i

Expreſſe li cẽt que ta cite non.

ſi moriat ᵃ ſine herede maſculo ᵇ nihilomin⁹ reuertit ad me:ꝛ oliꝫ obſuabat vſqꝫ ad quartũ gradũ tñ ſm quoſdã:h iõ qꝛ poſtea non vocat feudũ paternũ:alij autẽ di cunt vſqꝫ ad ſeptimum ᶜ graduꝫ.

☞ Filia nõ ſuccedit in feudo ꝫ vaſallus deceſſerit ſine herede maſculo/niſi inueſti tura facta fuerit in patrẽ vt filij ꝛ filie ſuc cedant in feudum.h.d.Bal.

¶ Filia võ nõ ſuccedit ᵈ in feudo niſi inueſtitura fuerit facta in pa tre vt filij ꝛ filie ſuccedant ᵉ in feu dũ:tũc eĩ ſuccedit filia filijs non extãtib⁹ ᶠ vel niſi iueſtite fuerint de hoc feudo paterno.In alio võ feudo qõ habuit initiuꝫ tñ a fra tribus:non ſuccedit vnus alteri/ ſiue vna inueſtitura ᵍ/ſiue duab⁹ inueſtituris:niſi hoc fuerit dictũ exp̃ſſim vt alter alteri ſuccedat.

¶ Qui ſucceſſores teneantur ʰ. Titulus.ix.

☞ Inueſtitura pape potẽtior eẽ ꝙ iuſiu rãdũ.Itẽ facta inueſtitura a laico de alie no feudo in diẽ vel ſub ꝯditione ſortitur effectũ vaſallo mortuo ſine ſucceſſore ſiue premoriat inueſtitor ſiue iueſtitus ſine te nens feudũ:ſꝫ pure facta inueſtitura non valet: facta võ inueſtitura ab eccliaſtica pſona mõ predicto nõ ſortitur effectum ſi pmoriatur iueſtitor anteꝗ̃ feudũ tenẽs: vel ſi ſub conditione vel tempore anteꝗ̃ cõditio vel tempus exiſtat.Bal.

S I qs inueſtit⁹ fuerit de alieno feudo poſt mortem ei⁹ vel ſi qs fuerit iueſtitus ſub cõditiõe aliqua/vel tpe ꝗ̃ nullus erat iueſtit⁹:ſiue p̃ moriat tenẽs feuduꝫ:ſiue inueſti tor:ſiue inueſtitus iueſtitor ꝛ in ueſtitoris ⁱ heredes tenent iueſti to vl' heredi ei⁹ veniẽte tpe vel cõ ditiõe:licet alij dicãt ſi moriatur iueſtit⁹ anteꝗ̃ tenẽs feudũ:vl' añ cõditionẽ exiſtentẽ:vel añ tps:ꝙ heredes ei⁹ nõ debeãt inueſtiri ᵏ nã ſi qs fuerit inueſtitus pure de alieno feudo nõ valet habita iue ſtitura ˡ:h ita eſt niſi fuerit fcã ab aliq̃ eccliaſtica pſona:tũc eĩ ſi p̃ moriat iueſtitor anteꝗ̃ feudũ te nẽs:vel ꝯditio vel tps exiſtat:nõ obligat ſucceſſor illi⁹:ꝛ hoc.pba tur p legẽ lotharij ᵐ de precarijs: ꝛ hoc intelligẽdũ eſt in vaſallis q feudi ſucceſſionem non habent.

¶ De cõtentione inter dominũ ꝛ fidelem de inueſtitura feudi. Titulus.x.

☞ Orta ꝯtẽtiõe iter dñm ꝛ fidelẽ de in ueſtitura decidi dꝫ vl' p pares curie teſtimo niũ pbibẽtes:vel p iuramẽtũ poſſeſſoris iurantis cũ.xij.ſacramẽtalibus.Bal.

S I cõtẽtio fuerit iter dñm ꝛ fidelẽ de inue ſtitura feudi.per pa res ⁿ curie dirimat. Alij ei teſtes ꝛ ſi ido nei ſint:admittẽdi nõ ſũt:inopia ᵒ tñ.pbationũ dirimat p religionẽ cliẽtuli poſſeſſoris feudi:vel cum xij.ſacramẽtalibus ſm quoſdaꝫ. Ceterũ ſi dñs poſſideat:etiã per ſuũ iuſiurandũ cũ.xij.ſacrãlibus. dirimat:h ita ᵖ niſi cliẽtul⁹ ᵠ ſit ca ſtald⁹ vl' actor dñi:tũc eĩ tñ ſue i.dñi religioni ſtat:niſi habeat te ſtes pares idoneos:nã aliquãdo malignãdo ʳ multa bona auferũ tur dño hoc mõ:ꝛ hoc colligitur per legẽ que eſt in titulo de acqſi tione actorũ regis in lombarda. idem dicendũ eſt de guardia.

¶ De pignori dato feudo quid iuris ſit. Titulus.xj.

S Imiliter ſi qs volue rit dicere de pigno re ˢ ſibi dato ſe iueſti tũ eẽ/nõ credat ſuo iuramẽto : ſꝫ teſtib⁹ idoneis parib⁹ domus vel curie.

¶ Inſup ſciẽdũ eſt feudũ guardie

l ¶ Habita inueſtitura.l. ꝙ heredes iueſtitoris te nent pmortuo inueſtito re anteꝗ̃ tenens feudum vel conditio vel tempus exiſtat:vel niſi fuerit.

m ¶ Per legem lotharij. que eſt in lombar. tit. qñ ꝫ rectoribus.l.ij.ꝛ rubri. de precarijs.

¶ De contentione inter dominũ ꝛ fidelem de ꝛc.

n S I cõtẽtio fue rit. Per pa res.Iſtud ple ni⁹ notabitur in ti.qd ſit inueſtitura.c. j.§.j.i diſtinctõe ꝗ ibi fit. ꝛ.j.tit.ſi de inueſti. inter dñm ꝛ vaſallũ lis oritur.

o ¶ Inopia. hic notãduꝫ eſt ꝙ inopia pbationis emergẽte cõuolandũ eſt ad auxilium qõ al's eſſet reſpuẽdũ.ſicut etiã no.in C.de hereti.ꝛ ma. qm̃.et ff.de teſti.ſerui. ꝛ.C.de re pu.conſenſu.Accur.

p ¶ Hoc ita.vt def ſacra mentũ vaſallo.nã verum eſt ꝙ ei dat niſi ſit caſtal dus q poſſidet:tũc eĩ tñ ſue.i.dñi religioni ſtabit. alioqn nõ niſi forte venit caſtaldus q poſſidet: tũc eĩ nõ poſſidenti dño ſa cramẽtũ defert:ꝛ hoc eſt qõ dicit.nã malignando ꝛc. Py. meli⁹ tñ puto.ſ. ꝙ iſtud h ita refertur ad pxi.dictũ vt ita exponas: hic ita vt.ſ.per ſacramẽ tum.i.per iuſiurãdũ dñi poſſidẽtis cum.xij. ſacra mentalibus dirimat niſi cliẽtulus ſit caſtaldus ꝛc. tunc eĩ tñ ſue.i.dñi reli gioni ſtatur ita ꝙ ſolus iurabit:ꝛ nõ habebit ne ceſſe iurare cuꝫ.xij.ſacra. ſed alibi eſt in tex.nõ ſta bitur.ꝛ ſm hoc nõ dꝫ eſſe in tex.ṽbũ illud.i.dñi:ſꝫ debebit referri illud ṽbũ ſue/tñ ad clientulũ ꝛ nõ ad dñm:ita dicas tñ ſue.i.cliẽtuli religioni nõ ſtabit niſi habeat teſtes ꝛc.ꝛ ſm hoc magis congruit litere prior expoſitio.

q ¶ Cliẽtulus.huic ſimile eſt.C.de re.cre.ꝛ iureiurã.in bonefidei.ꝛ me rito not.ꝙ poſſeſſori defert iuſiurã.tũ poſſeſſoris fauore:tũ qꝛ re⁹ eſt: nimirũ(vt.ꝫ.dictũ eſt)maximũ eſt poſſeſſionis cõmodum:qm̃ melior eſt poſſidẽtis ꝯditio ꝙ petentis:vt hic.ꝛ.ff.de ſal.inter.l.j.ꝛ.ff.de pig. ſi debitor.nam ꝛ actore nõ probante (ꝛ ſi nihil preſtitit) reus obtinere debet.vt.C.de eden.qui accuſare ꝛ fauorabiliores ſunt rei ꝙ actores. vt.ff.de re.iur.fauorabiliores.ꝛ promptiores ſumus ad abſoluenduꝫ ꝙ ad cõdemnandum.vt.ff.de acẽ.ꝛ obli.arrianus.

r ¶ Maliciando.al's maleficiãdo:ꝛ al's aliq̃ multa bona.

¶ De pignori ✝ dato feudo quid iuris ſit.

s S Imil'r.De pignore.h itelligo locũ hẽre qñ de pignore ꝯta bat:aliogn pbatio incũbit dño ꝙ ſi pbare nõ poterit ſe pi gnori dediſſe:reſtituere dꝫ eũ dño.vel pbare p pares curtis vel breue teſtatuꝫ/qõ ſibi de feudo dederit poſtꝗ̃ pignus accepit.vt.ꝫ.de ꝯtro.inue.feu.c.ſi'r ſi aliqs.Huic obuiare videt.C.qui po.in pig.ba.ſi gñaliter.auẽ.itẽ poſſeſſor:Rñ.illud locũ habet qñ iñ ciabat rẽ fuiſſe illius:ſed hic bene cõfitebat reꝫ dñi fuiſſe:licet diceret ſibi

✝ Scõs Alua.et And.de yſer.nõ dꝫ hic eẽ ru bri.ſed.ſ.ꝗ ꝯtinuat ad ſuperiora.h ſatis patet p dictione ſimiliter ꝗ eſt dictio ꝯ tinuatiua. albe.

feudo ſm quoſdã.vt.j.de na.ſuc.feu.c.j.licet videat ꝫ.j.de bene.feu.c. j.ꝛ ſuper illud ſuccedat.inueni gl.talem in quibuſdã lib.ſic dicentem. vacat hoc.c.propter inferius:ſi due.j.de feu.marchi.

f ¶ Non extantib⁹.vel extantibus ꝛ ſubito mortuis:quaſi nõ videãtur extitiſſe.vt no.ꝫ.epiſ vel abba.ꝛc.§.quinetiam ſi quis.

g ¶ Inueſtitura.hoc eſt dicere ſiue vnus tñ fuerit inueſtit⁹:ſiue ambo fuerint inueſtiti.nõ ſuccedet vnus alteri niſi h dictuꝫ fuerit exp̃ſſim:ꝛ alter decedat ſine legitimo herede.ſm qõ hic dr.ꝛ.ꝫ.ꝗ feu.da.poſ.§.cũ vero conradus.ꝛ.j.de feu.mar.c.ſi duo fratres.

h ¶ Qui ſucceſſores teneantur.¶ Hic pôt eſſe tit.qui ſucceſ.tenean.ru bricella talis eſt qd iuris ſi quis fuerit inueſtitus de alieno feudo.hac autem non vtimur in noſtro apparatu.

i S I qs inueſtit⁹.Inueſtitoris.nimirũ ex ꝗ pſona qs lucrũ ca pit ei⁹ ꝗ factũ pſtare,tenet/ꝛ ſi ꝗ iure factum nõ eſſet vt.ff. de regu.iur.l.ex qua pſona.ꝛ.C.de li.cau.ſi ab eo.Accur.

k ¶ Inueſtiri.ꝛ merito.qꝛ p patrẽ vel teſtatorẽ ſibi deferebat at ſi ipſius pſona locũ nõ habuit:igit nec hereditas competit nimirũ nec dꝫ permitti heredi qõ defuncto nõ fuit licitum.vt.ff.de diuer.ꝛ tẽ po.preſcrip.cũ heres.ꝛ.ff.qõ gl.iu.l.iij.ꝛ.ff.de ṽbo.oblig.l.ij.ꝛ qua.re. ac.nõ da.l.j.ꝛ de cõdi.ꝛ demõ. cui.ꝛ de edẽ. ꝗdã.ꝛ in ſumma in rubri

Hẽdi nõ ꝫ qõ de functo nõ licuit.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

ſibi obligatā pro pignore non eſſe. Vel aliter dicimus qꝛ pōt intelligi iſte. §. ſcꝫ qñ dñs in ꝓbatione defecerit: ⁊ ſic datur defenſio vaſallo nec ſufficit iuſiurandum niſi ⁊ teſtes adſint: alioquin crederet̃ ſuo ſacramēto cum. xij. ſacramentalibus. vt. ſ. proxi. §. ꝙ nulli ſit permiſſa alienatio preter iſtā. ſ. per libellum cū alicui cōceditur: nec cōtradicit qđ de pignoris obligatione dicit̃: qm̄ licet pignoris obligatio cōtineat̃ alienatiōis appellatione/ nō tñ eſt alienatio. nimirū pignus in bonis debitoris permanet. ideoqꝫ ipi perire in dubiū non venit. vt. C. de pig. actio. pignus.

a ¶ Poſt annū. niſi ad certū tēpus datū ſit: tunc eñ non poſſet auferri ante tēpus. illud autē intelligas: ⁊ de eo qđ datū eſt pro mercede alicuius rei. vt. ſ. de feu. guar. c. j. quis autē dicatur caſtaldus. dic vt ibi no.

b ¶ De contentione inter me ⁊ dominū ⁊c. ¶ Quidam non habent hic aliquam rubricā ⁊ male.

c Si cōtentio. alˀs inuenit̃ in glo. vacat hoc. c. ꝓpter ſuperius. c. item illud. de feu. guar. ⁊ caſtal.

d ¶ De portiōe. i. de medietate: nam appellatiōe partis dimidia continet̃. vt. ff. de vſufr. l. etiā. ⁊ ff. de vb. ſig. nomē filiaꝝ. §. portiōis. vel itelligas de portiōe. i. ſiue de medietate: ſiue de aliq̄ pte intelligēdo de maiori vel minori. vt. ſ. qui ſuc. te. §. cū autē quis dixerit.

Partis appellatiōe dimidia continetur.

e ¶ Alienaui. itelligo ſic. i. ſiue poſſideo ꝑ me/ ſiue per aliū. nā qui meo noīe poſſidet ipe nō poſſidet. ſꝫ ego ipſe poſſideo. ff. de acqr. poſ. qđ meo nomine. Impropꝛie ergo ponit̃ alienaui. Vel forte id refert̃ ad vaſallū iuſiurādum ⁊ ſi nō poſſideat: qꝛ feudi nō eſt cōtentio. ſed de feudi qualitate heſitatio. i. vtrū fuerit paternū vel non: vel rōne alterius partis quā poſſidet iſtud intelligo ſi eñ nihil poſſideat de feudo: ⁊ nec dñs vel forte dñs aliud eſt.

¶ De alienatiōe feudi.

f Si clietulus. ✠ vlterius ergo ꝓ parte lꝫ qđ in ſolidū nō liceret. vt. ff. de ꝯhen. emp. et ven. ſi qs donationis. ⁊ đ offi. eius cui manda. eſt iuriſ. l. j. ⁊ de in ius vo. ſꝫ ſi hac. §. qui manumittit̃. ⁊. C. de condi. ⁊ demon. cum ita. ſimilia ſtudioſus inquirat.

✠ Concor. cū hoc. c. extra đ feu. c. ij. ⁊ glo. iij. in. c. q̄ in eccleſiarū. in pri. extra đ cōſtitu.

† Facit ad h. C. đ fun. patri. l. hi q̄bus. li. xj. ⁊ Bal. c. j. ✠. ꝯſuetudo. qui feu. dare poſ. i vſi. feud.

et caſtaldie quacunqꝫ hora vult offerri poſſe a domino/ ſcilꝫ poſt annum[a].

¶ De cōtentione inter me ⁊ dominum de portione feudi fratris mei defuncti[b]. Titu. xij.

☞ Fratri ſuperſtiti defert̃ iuſiurādū ſi partē habeat in feudo de quo eſt cōtētio inter eum ⁊ dominū: ſed ſi nullam habet partem dat̃ dño. h. d. Bar.

Si contentio[c] fuerit inter me ⁊ dominū de portōe[d] feudi fratris mei defuncti dicendo paternū eſſe: ⁊ me debere ſuccedere: ille vero minime tanqꝫ habuerim partem meā ſiue poſſideo ſiue alienaui[e] dabitur mihi iuſiurandum. ſ. patrem meū iure inueſtitū fuiſſe: licet nō poſſideam portionem fratris mei. Si vero nullam partem habuero illiˀ feudi: nec mihi/ nec dño dabitur iuſiurādū: niſi propter ſupradictā rationē dño: non vt ego ꝓpter hoc aliud meū feudū amittā: ſi tñ vaſallus poterit probare paternū fuiſſe: ſiue poſſideat ſiue non obtinebit: alioquin niſi probet paternū fuiſſe/ vel niſi poſſideat: dñs obtinebit.

¶ De alienatiōe feudi. Tit. xiij.

☞ Vaſallus hoc iure pōt etiā ſine volūtate dñi feudū alienare ad libellū vſqꝫ ad medietatem ⁊ non in plus: ⁊ nō per aliū cōtractum: ⁊ nō in eccleſijs in ꝑpetuū: ſꝫ priuato ſic: ⁊ tūc reſoluto iure datoris reſoluit̃ ius acceptoris: ſed volūtate dñi facta alienatio vel proximo agnato manet ſtabilis omni tpe. In feudo aūt marchie ⁊ comitatus non eſt ſucceſſio. B.

Si clientulus voluerit partem ſuā feudi alienare†. i. medium ſine dñi voluntate poterit hoc facere: vlterius[f] ꝓgredi nō poteſt ſm iuſtū ⁊ verū vſum: alioquin ⁊ feudū amittit: ⁊ nō valebit qđ factum eſt: qđ dictū eſt alienare intelligas de libello[g]: huic cōſuetudini derogatū[h] eſt ꝑ legem lotharij. ¶ Mediolanēſes vero irrationabiliter cōſiderātes dicūt clientulū etiā alienare poſſe i totū etiā ſine dñi volūtate. Inde[i] pōt pſumi ſi cliētulus fecerit libellū in ꝑpetuū đ feudo ſuo alicui eccleſie: nō valet ideo: ſcꝫ qꝛ nūqꝫ reuerſurum ſit ad dñm: cum eccleſia non deſinet eſſe heres: qđ obſeruādū eſt ⁊ in ꝑuato ex natura perpetui libelli. ¶ Sed diuerſum obſeruatur in eccleſia qꝫ in ꝑuato[k]: eccleſia[l] cultrix ⁊ auctrix iuſtitie non patitur ꝯ iuſtitiā aliqd fieri in ſe/ vel in alterū: ꝑuatus vero ſepe obuiat iuſtitie: ⁊ ſi cliētulus fecerit libellū vel aliđ de medietate feudi ſine dñi volūtate: eo mortuo ſine legitimo herede maſculo (qđ verbum ita intelligendū eſt in feudo id eſt ſine filio maſculo[m]) reuertitur feudū ad dñm[n]. ¶ Si vero cum domini volūtate totū vel mediū alienauerit/ ſtabilis permaneat alienatio: fratri vero vel nepoti ꝑ libellum[o] facta alienatio/ etiam ſine volūtate domini. Itē feudo comitatus vel marchie vel aliaꝝ dignitatum non eſt ſucceſſio ſm rationabilem vſum. Sed hodie hoc eſt vſurpatum[p].

¶ De feudo marchie vel ducatˀ vel comitatus[q]. Titu. xiiij.

☞ In feudis dignitatum non ſuccedit heres niſi ſit inueſtitus. Itē in alijs feudis ſuccedunt filij ⁊ nepotes: ⁊ filijs vel nepotibus defunctis ſine deſcendentibˀ ſuccedunt eis fratres ⁊ nepotes ꝯſimo ⁊ conſobrini. Bal.

k ¶ In ꝑuato. ē ergo deterioris cōditionis eccleſia ꝙ ꝑuatus cū ecclīa in ꝑpetuū ꝑ libellū habere rē nō poſſit: ſꝫ ꝑuatus valet. alibi ꝯtra. vt no. C. de ſacroſan. eccle. vt inter diuinum. Accurſius.

l ¶ Eccleſia cultrix. iſtud vbū ſatis notabile eſt. nā ſatis eſt oībˀ ꝓdeſſe velle ⁊ neminē ledere: lꝫ ſolui poſſit ſi diues ſit: vt i decretis cauſa. xiiij. qđ. v. deniqꝫ. Accur.

m ¶ Sine filio maſculo. i hoc. c. notare lꝫ quia heredis appellatione cōtinet̃ filiˀ tm̄ maſculus: ſꝫ alibi ponit̃ ꝓ liberis. vt. ff. ad trebel. ex facto. §. vlti. ⁊ ſi vis ſcire ꝙtū extēdatur nomē heredis decurre in lib. diſp. Py. char. vj. rubri. lꝫ q̄rit̃ q̄tenˀ heredis appellatio extēdat̃ ⁊c. in qua dr̄. ꝙ heredis appellatio in ꝑpetuū ſignificat ſuccedētes. vt. ff. de vbo. ſig. heredis. et. ff. de iure imu. l. iiij. ⁊ ff. de vbo. ob. ſtipulatio iſta. cū alijs cōcordan. ibi ſequētibus: lꝫ ꝯtria rub. ſequēs ibi dicat ꝙ ſigt̃ ꝓximum heredē dūtaxat. vt. ff. de verbo. ſig. ſciendum. ⁊ ff. de ope. lib. cū patronus. §. j. ⁊ ff. de mino. in cauſe. §. j. cū alijs concor. ibi ſeq.

Heredis appellatione cōti net̃ tantū filius maſculus.

n ¶ Reuertitur feudū ad dñm. hic ergo dr̄ ꝙ vaſallus licite poſſit vſqꝫ ad medietatē feudi i libello dare ſine ꝑmiſſu dñi: qđ ſi fecerit ⁊ ſine filio maſculo deceſſerit. tūc ad dñm feudū reuertit̃. Sꝫ op. vaſal. licite fecit: ꝯ penā nō meretur. C. ad. l. iuliā. de adul. graccus? R̄ñ. h̄ punitur nō qꝛ alienauit: ſed qꝛ ſine maſculo deceſſit. ſic đ minore dr̄ ꝙreſtituit̃ nō qꝛ fecit: ſed qꝛ ſic fecit. vt. ff. de mino. xxv. an. ſi ex cā. §. ⁊ nūc. alˀs h̄ nō punit̃. qꝛ iſtud itelligit̃ đ recto feudo i q̄ femie nō ſuccedūt. Sꝫ iſtabiſ nōne nepotes h̄ excludūtur? R̄ñ. nō. qm̄ filioꝝ appellatōe ēt nepotes ꝯtinēt̃: nec eñ dulciori vocabulo pñt noīari. ff. de vb. ſig. liberoꝝ. ⁊ i lōbar. de bñficio. l. fi. Accur.

Filioꝝ appellatiōe nepotes veniunt.

g ¶ De libello. ſic ergo videt̃ ꝙ alˀs nō ſit alienatio ꝑmiſſa ꝑterꝙ libelli cōceſſio. nā cū de pluribˀ vnū ꝯcedit̃ ſequēs itellectˀ patēs eſt ꝙ đ alijs remouet̃: ſicut ecōtra. vt. ff. de ꝯdi. ⁊ demon. cū ita. ⁊ de iudi. cū pretor. Sed cū alienatiōis appellatione pignoris obligatio ꝯtinet̃: nūqd pignori obligare poterit? Et videt̃ ꝙ nō. vt. C. de re. alie. nō ali. l. fi. nimirū cui nō i gñe lꝫ nec i ſpecie licebit. ff. nau. cau. ſtabu. l. j. i pn. ⁊ de ope. pu. l. iij. ⁊ de rei vē. officiū. ⁊ inſti. de aucto. tuto. ⁊ inſti. qđ cū eo. §. fi. vr̃ etiā iſtud ꝯfirmari p. l. federici imperialē ⁊c. qcqd tñ dixeriſ obtinet ⁊ verū eſt ꝙ vſqꝫ ad medietatē valet pignoris obligatio: ſicut ⁊ olim potuerat. vt. ſ. q. mo. fe. amit. §. rurſus. nec obſtat ꝯſtitutio: qꝛ loq̃t̃ de fraudulēta alienatiōe: vel qñ totū alienare volebat vel pignorare: eodem caſu loquit̃. C. de re. alie. nō alie. l. vlti. nā vt dicimus licitū eſt ꝓ parte qđ i totū nō lꝫ. ſꝫ huic qūo r̄ndebimus: qđ dictū eſt alienare intelligas de libello/ ſubaudi ⁊ pignore: ⁊ ita vr̃ Py. ſibijpſi ꝯdicere: cum alˀs in ſumma cōtrarium notatur in rubricella illa qđ hodie obtinet. de feu. alˀs. §. ſed an hodie ⁊c. ſed de hac materia dic vt ibidem notaui.

Alienationis appellatiōe cōtinet̃.

h ¶ Derogatū ē. ego nō puto ꝙ debeat eē i tex. ſꝫ potiˀ i gl. ⁊ dices verꝝ eē. ſ. ꝙ ei derogatū erit p. d. l. lotharij. q̄ eſt. j. de ꝓhi. feu. alie. p lotha. iperialis beniuolētie. imo dices ꝙ ſilr̃ derogatū ſit ei p. l. fede. ipialeꝫ.

i ¶ Inde. q̄rit̃ vñ ꝓcedat illud ide? R̄ñ. qꝛ dictū eſt ſolā alienationē q̄ ſit in cōceſſione libelli ꝑmiſſam eſſe. vñ pſumi pōt ⁊c. p h̄ dat̃ intelligi

o ¶ Per libellū facta. ſubaudi ēt ſine dñi volūtate q̄ſi nō videat̃ alienatio. ſ. cū feudum erat paternū. Itē ⁊ in alia alienatione ei facta. lꝫ enim alˀs prohibeat̃ alienatio feudi paterni: inter agnatos tñ cōcedit̃. vt. j. de ali. feu. paterni. c. j. ar. j. per quos fi. inue. ⁊ per quos reci. §. ſꝫ ⁊ res. ⁊. ff. de leg. iij. pater. §. quindecim. Vel etiā dicas ꝙ hoc refertur ad ꝓximū dictū: ⁊ ita cōtinuabis: ſtabilis permaneat alienatio. fratri vero vel nepoti ⁊c. dum tamen ſit facta fratri vel nepoti: ⁊ ita ſm hoc nihil videtur operari conſenſus ſiue voluntas dñi: quia tūc ſi eius volūtate eſſet facta qualitercūqꝫ valeret ⁊ nō poſſet irritari ſm qđ videntur velle cōſtitutiones lotha. ⁊ federici. vel etiā dicas ꝙ nihil ſubaudit̃: ⁊ ita cōtinua cū ſequēti litera. fratri vero vel nepoti. i. alienatio libelli facta in feudo comitatus vel marchie ⁊c. ⁊ ſm hoc dices ꝙ non debet eſſe. §. Prior tamē expoſitio verior eſſe videtur.

p ¶ Vſurpatū. in feudo ergo nō eſt ſeruādū nimirū quia male iuēta: ⁊ praue cōſuetudines tractu tpis nō cōfirmant̃. vt in aut. vt nulli iudi. §. nulli. col. ix. lꝫ cōtrarium dicatur. j. de cog. feu. in prin.

Cōſuetudines male tractu tpis non ꝯfirmant̃.

q ¶ De feudo marchie vel ducatˀ vel comitatus. ¶ Alˀs eſt titulus talis qualr̃ vſus beneficij ſit retinēdus: de quo nō vtimur in nr̃o apparatu.

UNIVERSIDAD DE HUELVA

De marchia vel ducatu vel comitatu vł aliqua regali dignitate ſi quis inueſtit⁹ fuerit per beneficiuꝫ ab imperatore[a] ille tantuꝫ debet habere: heres enim nõ ſuccedit[b] vllo modo[c] niſi ab imperatore ꝑ inueſtituram acquiſierit. ¶Si capitanei[†] vel valuaſores maiores vel minores inueſtiti fuerint de beneficio: filij vel nepotes ex parte filiorum ſuccedunt. Si vero vnus ex his filijs vel nepotibus ſine deſcendentibus maſculini ſexus heredibus mortuus fuerit: predicti fratres vel nepotes per inueſtituram patris ⁊ aui[d] in beneficio ſuccedunt: ⁊ ſimiliter intelligendum eſt in conſobrinis[e]. Si duo fratres[f] ſimul iueſtiti fuerint de beneficio nouo et non de paterno: ſi vnus eorũ ſine deſcendentib⁹ maſculini ſexus mortu⁹ fuerit: dominus ſuccedit nõ frater: niſi pactũ fuerit in inueſtitura ꝙ frater fratri ſuccedat ꝑ pactum enim frater ſuccedit: nõ domino: ⁊ quod dixim⁹ de fratribus: vt vnus alij ſuccedat per pactum: ideꝫ dicendum eſt de filiabus ſi hoc pactum conſiliet: ⁊ ſic per pactum filie ſuccedunt[g].

An maritus ſuccedat vxori in beneficio[h]. Titu. xv.

Maritus vxori nõ ſuccedit ĩ feudo etiã femineo niſi ſpecialiter ſit iueſtitus: filie etiam nõ ſuccedũt matri in eodẽ feudo de rigore: niſi ſpecialiter ſit dictuꝫ/ vel ſi fuerint inueſtite: ſed de eq̃tate bene ſuccedunt hoc obtinet in capitaneis ⁊ maioribus valuaſoribus. h. d. Bal.

Si femina[†] habens beneficium ⁊ maritum moriatur/ nullo modo ſuccedit[i] ĩ beneficiũ maritus: niſi ſpecialiter iueſtitus fuerit: ⁊ ſi ipſa femina filios dimiſerit: dicunt quidam filios nõ debere ſuccedere in beneficiuꝫ matris: niſi ſpecialiter ſit dictum vel inueſtiti fuerint: quia ſm vſum regni ad beneficium vocantur paternum ⁊ non maternum: ſed ſm equitatem[k] dicamus filios debere ſuccedere: hoc dicimus[l] de capitaneis et de maioribus valuaſoribus[m] ⁊ de minoribus. de minimis autem et de his qui beneficium tenent a maioribus valuaſoribus ſic ſeruetur[n] ſicut inferi⁹ dicemus.

De feudis datis minimis valuaſoribus[o] quid iuris ſit. Titulus. xvj.

Minores valuaſorib⁹ minimis feudum auferre poſſunt quandocũq; precio tñ reſtituto ſi qđ acceperint. Bal.

Si minores[p] valuaſores beneficiuꝫ tollere voluerint minimis valuaſoribus/ licet eis facere: excepto ſi beneficium vẽdiderint eis. Si vero preciuꝫ de beneficio acceperint: tunc aut preciuꝫ reddant: aut beneficium dimittant.

Quibus modis feudum amittatur[q]. Titulus. xvij.

Si capitanei vel maiores valuaſores/ q hodie vocantur capitanei (licet improprie dicantur minores:) ſeniores ĩ bello dimiſerint[r]: vel ſi credentiam ad eorum damnum ſcienter[s] manifeſtauerint: ſi valuaſores ſeniorum vxores adulterauerint[t] ſi ſcienter ſeniores aſſalierint: vel ſimiles culpas commiſerint: beneficio carere debent.

Apud quem vel quos controuerſia feudi diffiniatur. Titulus. xviij.

Si cõtentio fuerit de beneficio inter capitaneos/ coraꝫ imperatore[v] diffiniri debet: ſi vero fuerit contẽtio inter minores valuaſores ⁊ maiores de beneficio: in iudicio pariũ diffiniatur vel per iudicem curtis. ¶Si aliquis[x] de capitaneis vel de maiorib⁹ valuaſorib⁹ vel de minoribus ſuuꝫ beneficiũ

a De marchia. Ab iperatore. In ꝑmis illud no. ſ. ꝙ ex rei q̃litate ⁊ differẽtia licitũ deprehẽdit qđ al's nõ liceret: ſimile. C. fami. her. ſi filius. ⁊ ff. de procu. ꝓcurator totoꝝ. ⁊ de mino. ait pretor. §. queſitũ. ⁊ ff. de admi. tuto. qui ſine herede. ⁊ C. ſi aduer. do. l. ij. ⁊ in ſumma. vt in lib. diſpu. Py. char. ij. rubri. ex rerum de q̃bus agit q̃litate ⁊c. licet contra ſit argu. ff. vſufruc. queadmo. caue. l. j. ⁊ ij. ⁊. C. de contra. iudi. l. vnica. Itẽ hic not. ꝙ licitum eſt minori qđ maiori nõ licet. vt. C. de arbi. l. j. ⁊. C. ſi de momen. poſſ. ap. fu. l. j. et. C. ad le. iul. de adul. ſi adulteriũ. ⁊. C. de procura. militem. ⁊. ff. de rit. nup. obſeruãdum. licet arg. ſit cõtra. C. de decuri. l. ſi. ⁊. ff. de re. iur. non debet acto ri. immo ⁊ al's d' ꝙ ſi licitum eſt minori multoſortius ⁊ maiori. ff. de offic. preto. barbarius. ⁊. C. de poſtula. l. j. ⁊. C. de peda. iudi. l. ij. Item hic nõ licet heredi qđ defuncto licebat. vt ⁊ al's. C. đ reuo. do. l. j. ⁊ fin. ⁊. ff. de donat. inter virũ ⁊ vxo. cũ hic. ⁊ ff. de pe. heredi. nec vllaꝫ. ⁊ in ſumma. vt in li. Py. char. vi. rubri. contra nõ licet heredi quod defuncto licebat. licet ſit cõtra. ibi rubrica ſupior. vnde hic ſolet aſſignari cõtra. vt. ff. de proba. ſi pactuꝫ. ſed ibi plerũq; eſt ꝓpter qđ ſoluitur contra.

† Ia. de beluiſo ſuper hoc tex. faẽ tria hoc ar. allegando iura ad hoc facientia ⁊ ibi diffuſe tractat iſtã materiam.

b Succedit. lꝫ hoc hodie ſit vſurpatuꝫ. vt. ſ. §. progi. in fi.

c Vllo mõ. et al'as vllo mortuo: ſed vllo mõ credo literam veriorem.

d Patris ⁊ aui. bene dixit patris ⁊ aui: qm̃ hoc obſeruat in feudo ab anteceſſoribus queſito. non ſi per ſe queſiuiſſet: q2 tũc frater fratri nõ ſuccedit. vt. ſ. dictum eſt. ⁊. j. progi me dicetur. niſi ex pacto: vt ibi dicitur.

e In conſobrinis. hoc olim vſq; ad. vij. gradũ. ſed hodie in infinitum: ⁊ intellige hic ꝓprie accipi cõſobrinos. alioqn de ſuꝑfluo diceret. vt inſti. de gradi. cog. §. iiij.

† No. ꝙ feudũ in dotẽ dari nõ ꝑt. facit Spe. in ti. đ loca. §. nũc aliena. verſi. cc xcij. ⁊ i. c. j. §. donare. q. ol. feud. pot. ali. in vſi. feu. per Fede. bart. ⁊ Imo. i. l. vſufru. ſol. ma. Alexã. i. c. ij. đ feu. et in. c. placuit. iiij. q. de loca.

f Si duo fratres inueſtiti. iſtud expoſitum eſt ſ. de ſucceſſio. feu. §. filia vo. ⁊. ſ. qui feu. dare poſ. §. cũ vero conradus. ſed eſt ſciẽdum ꝙ induxit argu. a ſimili: ſimilia ſtudioſus inquirat.

g Succedunt. vt. ſ. qui feu. da. poſ. §. hoc autem notandum. ⁊. ſ. de ſuc. feu. §. filia vero. ⁊. j. de grad. ſuc. in feu. c. j.

h An maritus ſuccedat vxori in beneficio. ¶Al's eſt tit. quo ordine ſuccedant filij in bñficiũ matris: quo nõ vtimur in noſtro apparatu.

i Si femina. Succedit. q̃uis in alijs bonis iure lombar. ſuccedat vt in lombar. de ſucceſ. l. ſi. ſimile. j. de inueſti. quã titius accepit a ſempronio. c. j.

Eq̃tas iuris ꝑfert rigori.

k Equitateꝫ. hic rigori iuris prefertur equitas: vt ⁊ alibi: ⁊ in ſum. vt in lib. py. ij. quaterno. j. char. rub. ſemper enim equitas ꝑfertur rigori. vt. C. ſi res. ali. l. cum res ali. ⁊. C. de iudi. placuit. ⁊. ff. ad ſenatuſcon. velleia. l. ſi creditor. §. j.

l Hoc dicimus. quod dictuꝫ eſt. ſ. de natu. feu. in prin. ſ. ꝙ ſine cauſa deueſtiri non poſſit. Accurſius.

m Valuaſoribus. quidam habent hic in tex. ſtatim poſt valuaſorib⁹ gloſatum ſeu interlineatum. i. de his qui beneficiũ tenent a minorib⁹ valuaſoribus. poſt ſequitur ſic vt ſeruetur ⁊c.

n Seruetur. ſicut continetur in ſequen. c. progi. licet illud hodie corrigatur: vt ibi nota.

o De feudis datis minimis valuaſorib⁹ quid iuris ſit. ¶Al's non erat tit. neq; c. ſed. §. ſi minores. Accurſius.

p Si minores. Iſtđ totum eſt correctũ. vt. ſ. de nat. feu. in fi.

q Quibus modis feudum amittat. ¶Al's eſt tit. de amiſſione feu. quo non vtimur.

r Si capitanei. Dimiſerint. Iſtud expoſitũ eſt. ſ. in princi. illius ti. q. mo. feu. amit.

s Scienter. nũquid iſta duo ſunt neceſſaria. i. ꝙ manifeſtet: ⁊ ꝙ ad ei⁹ dãnũ hoc faciat? Rñ. vtiq; q2 pene potius ſunt molliẽde ꝙ exaſperãde. ff. de pe. l. pe. ſi ergo credẽtiaꝫ dñi manifeſtauerit: al'as nõ dãnificãdi aĩo lꝫ dñs dãnificet: tñ nõ priuabit feudo. ſimiliter dic de liberto qui cõſpirationem fecit cũ inimicis dñi ſui: ſi non cõtra dñm conſpirauerit non reuocabitur in ſeruitutẽ. vt. ff. de offi. prefec. vi. l. j. §. cum patronus. licet videatur ar. cõtra in decretis. iij. qđ. v. accuſatoribus.

Pene legum ſunt molliẽde.

t Adulterauerint. illud intelligo qñ ſciẽter vaſallus cognouerit ipſaꝫ. q̃d eñ ſi in lectũ ſuũ ſua vxore abſente vaſallus dominam ſuaꝫ inuenerit: ⁊ ſic putãs vxorẽ ſuam eſſe eã cognouerit nũq̃d ꝓpter hoc feudo ꝑuabitur? certe nõ. vere eñ ipſe adulterium non cõmittit. vt in decretis. xxxiiij. q. ij. c. in lectũ. idẽ ĩtelligo ſi ꝯcubine ſe exercuerit. vt. ſ. quibus mo. feu. amit. §. iteꝫ ſi fidelis. ideꝫ dicit de eo qui ſacratiſſimas virgines ſolicitauerit. C. đ epi. ⁊ cle. ſi quis non dicam. ⁊ in auten. de ſan. epiſc. §. pe. col. ix.

Apud queꝫ vel quos controuer. ⁊c. ¶Al's non eſt hic aliquis titulus.

v Si contentio. Corã imperatore. Iſtud hodie corrigit: q2 hodie ĩter maiores ⁊ minores nulla eſt diſcretio. vt. ſ. de natu. feu. in fi. ſic ergo pares curtis cognoſcere poterunt ẽt inter capitaneos. ⁊ maxime hodie ꝑ ꝯſtõnẽ federici ĩperialẽ. §. ꝑterea ſi interim. Vel dicas q2 hic loqt qñ cõtrouerſia erat ĩter capitaneos de feudo qđ q̃libet eoꝝ dicebat ſe tenere ab ĩpatore ⁊ ab eo ſe eſſe inueſtitũ: vñ nõ eſt mirũ ſi ĩperator tanq̃ dñs doꝫ cognoſcere ĩter eos: ſed quod d' in predicta cõſtitutione federici imperialeꝫ. §. ꝑterea. ſ. ꝙ ſi controuerſia eſt de feudo inter duos vaſallos: ꝙ dñi eſt cognitio.

x Si aliquis. ſup hoc. ca. q̃dam exemplaria habẽt ti. talem. qualiter alienationes militum euacuari debeant: quo non vtimur.

Siue

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Siue totū.iſtud itelligo qñ licite alienauit:⁊ ponit̃ h̃ vl'/correctiue qm̃ nō totū poterat alienari:aliogn ex ſola alienatiōe nō iſpecta morte hēdis ad dñm reuertit̃:vt.ſ.de feu.alie.i pn.expoſituz eſt.Uel ſi vis intelligere qñ alienauit ꝯ ꝓhibitionē:intelligas ꝙ ita de facto euenerat ⁊ erat ſolūmō dubitatio vtrum a bonefidei ēptore poſſet reuocari mala fide traditū.⁊ no. hic idē qd.ſ.quibus mo. feu.amit.§.rurſus.

b ¶ Sine herede.i.ſine filio maſculo.vt.ſ.de alie-na.feu.circa finem.

c ¶ Reuocari dz.Hic notandum eſt verbū neceſſitatis ꝓ poſſibilitate poni ⁊ pro cōſilio ſicut ⁊ alibi.vt.ff.de pig.creditor.⁊.C.ad ſe.fa.de pla.ſi fratrē.ſicut ecōtra verbū cōſilij ſepiſſime ponit̃ ꝓ neceſſitate.vt.C.de reſcin.vē.nō idcirco.⁊.ff.de admi.tu.tutores.§.ij.

Cōſilij verbū qñqꝫ ꝓ neceſſitate ponit̃.

¶ Cōſtitutiones feuda. dñi Lotharij ⁊c.

d SJ quis ex.Lotharij.hanc cōſtitutionē non memini me legiſſe:niſi fuerit illa q̃ ſic incipit.Imperialis beniuolētie ⁊c.Py.ego autē puto ꝙ iſta que ſequit̃ ſit illa q̃ ſic icipit:Si qs miles mortuus fuerit.et dz hēre ſubſcriptionē talez.Imperator Lotha.Euge.pape ⁊ vniuerſo populo.⁊ in qbuſdā ꝯſuetudinibus ita habet̃ ſupra ſcriptuz:⁊ itelligo ꝙ teneat hec conſtitutio vſqꝫ ad illud ca.ſi qs ſine filio maſculo.naz in predictis ca.oib⁹ q̃ ſunt vſqꝫ ad dictū.c.ſi qs ⁊c.loquuntur de bñficijs militum/⁊ de ſucceſſione/⁊ de culpis.ſi qs ea capitula recte iſpexerit:⁊ h̃ eſt de q̃ dz h̃ obſeruet̃ de bñficio ⁊ ſucceſſione ⁊ de culpis ⁊c.ad h̃ faciūt plura capl'a que ſic incipiunt:ſancim⁹ ⁊c.qd vbū notat eſſe.l.impatoris.illa eñ ꝯſtō impialis beniuolentie nō loq̃t niſi de vna culpa.ſcꝫ de alienatione feudi:ꝑ qd vr̃ ꝙ hic non loq̃t de illa ꝯſtōne:niſi forte diceres ꝙ illa ꝯſtō in fi.⁊ iſte que ſunt hic ſint vel debeāt eē tantum vna conſtitutio.

e ¶ Impa.lotharius.quidā nō habēt hāc ſubſcriptionē nec aliquā:puto tñ ꝙ ſatis poſſit admitti talis ſupraſcriptio:quia credo hanc fore illam cōſtitutionē de qua feci mentionē.ſ.ꝓxi.⁊ credo ꝙ duret hec cōſtitutio vſqꝫ ad illud ca.ſi qs ſine filio maſculo.lꝫ diſtincta per plura capitula.

ſiue totū[a] ſiue partez alienauerit ⁊ ipſe vel heres eius ſine herede[b] deceſſerit (quia beneficium ſenioribus aperitur) totuz quod fecit reuocari debet[c].

¶ Conſtitutiones feudales dñi lotharij impatoris quas ante ianuā beati petri in ciuitate romana condidit obſeruandas.

Titulus.xix.

☞ Precipit imperator conſtitutionez editā ſuper beneficijs militūz ⁊ ſucceſſione ⁊ culpa cōſilio virorum prudentiuz ab omnibus obſeruari.Bal.

SJ quis ex militū ordine deceſſerit q de feudo inueſtitus fuerit:vt conſtitutū habemus obſeruet̃ de beneficio ⁊ ſucceſſiōe ⁊ de culpis ſi vnus inculpatus fuerit vna de his nominatis culpis vt habem⁹ inſertū obſeruet̃ per ꝯſtitutionē dñi lotharij[d] impatoris q̃ eſt conſtituta tēpore eugenij pape ante ianuam beatiſſimi petri apoſtoli in ciuitate romana per laudamētuz ſapientū papie atqꝫ Mediolani/mantue/verone que brenus al's hibern⁹ vocatur:⁊ parme luce ⁊ piſe ⁊ ſiponti:⁊ marchionum atqꝫ ducum vel capitaneorū atqꝫ valuaſorum maiorum.

☞ Decedente milite vaſallo ſuccedit ſibi filius ⁊ nepos ex eo ⁊ frater:qnimo ⁊ patruus ſi feudum ſit auitum.Bal.

Imperator Lotha[e].euge.pape:⁊ vniuerſo populo.

SJ qs miles mortuus fuerit ſine filio maſculo ⁊ nepotez reliquerit[f] in beneficio aui in patris vicem ſuccedit.⁊ ſi heredē et fratrem reliquit/in beneficio patris ipſe ſuccedit:⁊ ſi fili⁹ fratris mortu⁹ fuerit frater patris in beneficium aui defuncti ſuccedat.

¶ De beneficio fratris ⁊ qualiter frater in beneficio fratris ſuccedat[g]. Titu.xx.

☞ Frater fratri defūcto ſine filio nō ſuccedit i feudo nouo.fallit regula ſi tpe iueſtiture ꝑ pactū aliud ꝯuenit.Itē ſi de cōibus bonis eſt emptū.Itē ſi frater eſt iueſtitus vtriuſqꝫ dño ſciente.Item ſi frater acqſiuit in hoſtem regis.h.d.Bal.

SJ quis acquiſierit beneficiū:⁊ ſine filio maſculo mortu⁹ fuerit ⁊ fratrez reliquerit fratrem non ſuccedat fratri:ſed domin⁹ habeat:niſi per inueſtituram a domino ordinatum fuerit vt frater ſuccedat fratri ſi mortu⁹ fuerit ſine herede maſculo:vel ſuccedat frater fratri morienti ſine filio:vel niſi beneficium de communibus bonis fuerit emptum[h] vel vtriuſqꝫ nomine domino ſciēte[i] ſi inſimul ſteterit:vel in hoſtem regis acquiſierint.

¶ De feudo ſine culpa nō amittendo[k]. Titu.xxj.

Sancimus vt nemo miles[l] ſine cognita culpa beneficiū ſuū amittat:ſi ex culpis his vel cauſis conuictus non fuerit quas milites vſi ſunt nominare quando fidelitatem faciunt dominis ſuis:vel per laudamentum parium ſuorum:vel ſi dominis ſuis deſeruire noluerint:tunc condictio cauſa data proponitur ad repetēdum feudum ex quo non ſeruit domino.nam ſi ſteterit.xx.annis et vltra ꝙ non ſeruierit domino (niſi neceſſe fuerit domino) feudum non amittit†.

☞ Uaſallus feudo priuatur alienādo:cū vxore dñi ꝯcūbēdo:⁊ in pugna cū poſſet eū iuuare dimittendo.h.d.Bal.

SJ quis miles[m] beneficium ſuum vendiderit totuz ſine voluntate vel iuſſu[n] dñi ſui vt ꝓprium beneficiū amittat.decernimus:domin⁹ vero habeat:vel ſi

b SJ qs acqſierit.Emptū.ſi ergo feudum emit̃ ⁊ acqrit̃ precio:vt hic.⁊.ſ.de na.feu.ꝯtra.eſt euidēter.j.de feu.dato in vicez le.cōmiſſorie.vbi dr̃ ꝙ nō ſub ꝓtextu pecunie/ſed amore dñi feudū acqrit̃.Rñ.iſtud intelligo qñ a vaſallo emit̃ dño ſciēte.illud vo locū hꝫ qñ a dño emit̃:qd fieri ꝓhibet̃.Sed opponitur.j.ti.quēadmo.feu.ad ſiſ.ꝑti.c.ſi qs ſine filio.ex eo verbo:niſi a dño redemerit per qd innuitur ꝙ a dño emi valeat.Sol.illud intelligendū eſt qñ redimit ſine precio al's bene ſuiēdo dño:⁊ optime ſe habēdo erga dñm.⁊ ponit̃ ibi redimit extra ꝓpriā ſignificationē.ſi.lia ſtudioſus ingrat.hic autē notabis iſtud gñale.Licituz eſt ſine ꝑcio qd cū ꝑcio nō liceret.vt ar.ff.de infa.furti.⁊ arg.C.de predijs curi.l.fin.⁊.C.manda.l.ſi.⁊ de fun.patri.l.j.argu.ꝯ eſt al's.ſ.qꝛ nō eſt licitū gratis qd ꝑcio non liceret.vt ff.de ritu nup.palā.ar.ꝯ ad hoc.ff.de regu.iur.cuius eſt donandi.lꝫ al's dicatur ꝙ licitū eſt ꝑcio qd gratis non liceret.vt.ff.qui.mo.pig.vel hypote.ſol.ſicut.§.ſed ſi.et.C.de contra.iudi.l.vna.⁊.ff.de cōtrahen.emp.l.j.⁊.C.de admi.tut.l.nō omni.⁊.ff.de procura.l.procurator cul.ff.de pac.ꝯtra.§.vlti.ff.de do.l.fili⁹.⁊.C.ſi maior factus.l.fi.⁊ iſta generaliter ſunt in li.Py.qd aūt hic dicitur ſi inſimul ſteterint.intelligo maxime qꝛ idē intelligo ⁊ ſi nō inſimul dum tamē de cōi pecunia ⁊ dño ſciēte fuerit emptū/⁊ ita multū intereſt cuius pecunia feu.ematur.vnde hoc poteris repetere quod notauimus.ſ.qui feu.da.poſ.c.cum vero conradus.

i ¶ Domino ſciente.hoc aūt dictū eſt ne al's inuitus dñs alium ꝯ quē velit acquirat vaſal.vt.j.de fratrib⁹ de no.bene.inueſti.ca.ſi duo fratres.⁊ in cōi cauſa hic colligitur ꝙ ex certa ſciētia ſine ꝯtradictione ꝑſumit̃ dñs conſentire.ſicut ⁊ al's.vt.ff.d euic.qdā.⁊.C.d nup.ſi vt ꝓponis.⁊.ff.de reg.iur.q tacet.⁊ in ſumma vt i lib.diſpu.Py.ſcdo q̃terno.ij.char.Rub.ex ſcientia ſiue contradictione eiuſqꝫ cōtrario.licet contraria ſit ſequēs rubricella per id qd legitur.ff.qui.mo.pig.vel hypo.ſol.ſicut.§.non videtur.⁊.ff.de procu.filius.§.inuitus.cuz concor.ibi.ſeq.qd autē dicitur in fi.vel in hoſtē regis dicitur per.l.que eſt in lombar.de ſucceſ.ſi fratres poſt mortem ⁊c.

† Hec regula ē vera in oib⁹.vt.ſ.d natu.feu.d his q̃ fe.da.poſ.§.ſi ⁊ q̃.mo.fe.amit.i ꝑn.

f SJ qs miles.Reliquerit in ſucceſſione militis notabis ꝙ lꝫ inferiores nō relinquāt tñ fratres ex trāſuerſo admittunt̃ ⁊ dñs preponit̃ lꝫ in feuda alioꝝ fratrū fratres nō ſuccedant niſi fuerit ſpecial'r dictū.vt.j.ca.proxi.⁊.ſ.de feu.mar.ca.ſi duo.Uel qd eſt verius/idez in filioꝝ ſucceſſione:qꝛ in feudo antiquo loquit̃.⁊ hoc eſt qd dicit in bñficio patris ipſe ſuccedit ⁊c.Quid ergo erit ſi duo fratres inter ſe bona fratris diuidant:⁊ vni ſoli feudū eueniat qd erat antiquuz:nunquid ſine herede mortuo fratre ad quē deuenit deſertur fratri vel dño:Rñ.aut refutauit aut nō.ſi refutauit:vel ad hoc refutauit vt dñs eū de nouo inueſtiret:⁊ recte ad ipm dñm reuertitur.alioqn fratri.vt.j.de natu.ſuc.feu.ca.j.⁊.j.de eo qui ſi.fe.ag.de feu.pa.c.tres erant agnati.⁊.j.ſi de feu.contro.fue.c.tytius cum ſempronio.

g ¶ De beneficio fratris ⁊c.¶ Al's non eſt titulus.

k ¶ De feudo ſine culpa non amittendo.¶ Quidā non habent hic aliquam rubricam:ſed nos hac vtimur.

l Sancimus vt nemo miles.qd diximus de milite:idē i alijs hodie.vt.ſ.de nat.feu.in fi.ſimile legit̃.C.qui accu.nō poſ.l.ij.⁊.ff.qd metus cā.nō eſt veriſil'e.⁊ merito idē in illis alijs vaſal.quia eadē eſt hincinde ratio ⁊ equitas.vnde idez ius conſtituendum eſt.vt.ff.ad leg.aquil.illud.⁊.ff.de legi.⁊ ſenatuſcō.nō poſſunt.⁊.C.de libe.prete.vel exhereda.l.j.Accur.

m SJ qs miles.huic.c.quidā habēt tit.de ſucceſ.quo nō vtimur.

n ¶ Iuſſu.hic iuſſus pro conſenſu ponitur.ideſt ſine conſenſu.et voluntate dñi:⁊ notādum eſt in alijs idez qd in milite.vt in cōſti.fede.imperialem.⁊ idem de parte qd hic dr̃ de toto:ſcꝫ vt partē tm̃ aliena-

cõcubuerit[a] cũ vxore dñi sui dño viuente: vel ſi in pugna ſuũ domi num dimiſerit ꝛ cum eo[b] non la borauerit ſi potuerit.

Quo tẽpore miles iueſtiturã petere debeat[c]. Titu.xxij.

☞ Si miles infra annũ ꝛ menſem poſt mortẽ dñi nõ petat iueſtiturã ab ei⁹ here de: vel poſt mortẽ pr̃is a dño perdit feu dum. fallit in caſibus hic inſertis. Bar.

Sancim⁹[d] vt nẽo mi les vltra annũ[e] ꝛ mẽ ſem[f] vadat vt inue ſtiturã bñficij ſui a fi lio vl' ſucceſſore dñi ſui petat: vel poſt mortẽ dñi ſui vl' patris ſui vel alteri⁹ cui ſuccede re dꝫ: niſi iuſta cã iteruenerit q̃re non petierit: veluti mortis[g] / vel capitales inimicitie / vel iſantia[h] vel iuſta abſentia[i]: ꝛ ſic (vt ſupra dictũ eſt) nõ petierit dãnetur[k].

Si qs fecerit inueſtiturã vel cambiũ[l] de bñficio ſui mili tis ſine illi⁹ cõſenſu cuius eſt bñfi cium: pro nõ facto[m] habeatur.

☞ Miles non põt deueſtiri a dño ſine culpa ꝛ cauſa cognita ꝛ conuicta per lau damenta parium. Bal.

Sancim⁹ vt nemo miles adi mat de poſſeſſione ſui bñfi cij niſi cõuicta culpa q̃ ſit laudan da per iudiciũ pariũ ſuoꝝ ſicut ſu pra dixim⁹. ¶ Si autẽ dixerit mi les ꝙ ſui pares iniq̃ iudicaſſent: miles in poſſeſſione maneat[n] per ſex[o] hebdomadas: ꝛ ad noſtram veniat preſentiã cũ illis qui lau damentũ atqꝫ iudicium fecerint ꝛ ante nos diffiniemus.

De cõtẽtiõe iter dñm ꝛ vaſal lũ de inueſtitura feudi. Ti.xxiij.

☞ Si inter militẽ vaſallũ ꝛ dñm cõten tio ſit de inueſtitura dño deficiẽte in ꝓba tione vaſallo poſſidẽti defert iuſiurãdũ: dño autẽ poſſidẽte militi vaſallo incũbit ꝓbatio: eo aũt in ꝓbatione deficiẽte dño dabitur iuſiurandum. Bal.

Si quis miles[p] ĩ poſ ſeſſiõe[q] ſui beneficij fuerit: ꝛ dñs inueſti turã negauerit: mi les affirmet ꝑ iuſiu rãdũ ſi potuerit ꝙ ſuũ ſit bñficiũ ꝑ inueſtiturã dñi ſui: ꝛ ſi dñs poſ ſederit ꝛ miles ſic dixerit ꝙ inue ſtitus fuerit a dño ſuo: ꝛ dñs ne gauerit adhibeant̃ pares illius: ꝛ per ipſos inueniatur veritas: ꝛ ſi pares nõ fuerint: veritas inue niatur ꝑ dñm: quia nõ eſt bonum vt veritas denegetur.

Quemadmodum feudum ad filiam pertineat. Titu.xxiiij.

☞ Vaſallo defuncto ſine liberis filia nõ ſuccedit in beneficio patris: fallit hoc in duobus caſibus. Bal.

Si quis ſine filio ma ſculo mortu⁹ fuerit ꝛ reliquerit filiã: fi lia nõ habeat bñfi cium patris[r] niſi a domino redemerit. ſi autem do minus ei dare voluerit ꝓpter ſer uitium ꝛ amorem patris: non re uocetur ab vllo ex parẽtib⁹ ſuis neqꝫ damnetur.

Quibus modis feudum cõſti tui poteſt. Titu.xxv.

☞ Feudum ſine inueſtitura cõſtitui nõ poteſt. Bal.

Sciendum eſt feudũ ſine iueſtitura nul lo mõ ꝯſtitui poſſe: ẽt ſi dño iubente qs alicui⁹ rei noĩe feu di poſſeſſionẽ nanciſcat̃ ꝛ teneat licet tamẽ poſſeſſionẽ taliter ade ptã dum vixerit quaſi feudi noĩe retinere: herede eius in hoc iure[s]

tam amittat. vt.j. de vaſal. qui cõtra conſti. lotha. bene. alie. c.j.

a Cõcubuerit. iſtud ca. expoſitũ eſt. ſ. q. mo. feu. amit. in pñ. §. ij.

b Et cum eo. Not. verbum iſtud ꝛ ſoluit queſtionem quã fecimus. ſ. quibus mo. feu. amit. in prin.

c Quo tpe miles inueſti. ꝛc. ¶ Quidã nõ habent hic aliquẽ titu.

d Sancim⁹ vt ne mo miles. In quibuſdã cõſti tutionib⁹ non eſt ſancim⁹: ſꝫ ita ꝯtinua tur cũ ſuperiori. c. ꝛ cũ eo nõ laborauerit ſi potue rit ſꝫ vltra ãnũ ꝛ mẽſe ꝫ va dat vt iueſtitura ꝛc. ꝛ ita ſm̃ h̃ nõ dꝫ eẽ h̃ inceptio. c. nec rub. qđ eſt falſum.

Facit ad hoc Ange. in. l. ij. §. oc ciſori. in fi. ff. ad ſill. ꝙ eſt verũ ſi dñs cõque ſtus fuerit de eo. al's ſecus.

e Vltra annuꝫ. hoc de mũ tp̃s poſt ſcientiã cur rit: dũ tñ craſſa ꝛ ſupina ignorantia nõ ſit excuſa ta. puta ſi ignorauit ꝙ oẽs de ciuitate ſciãt. ff. de iur. ꝛ fa. igno. l. j. ꝛ. l. nec. ꝛ l. regula. ꝛ. ff. de cal. ann⁹ ꝛ not. de tali tpe expreſſi⁹ in. C. de re mili. l. j.

Tp̃s poſt ſcientiam currit.

f Et mẽſem. ſic ergo vi det̃ ꝙ per annũ ꝛ mẽſem poſſit miles differre peti tionem inueſtiture: qđ in alijs nõ obſeruat̃: imo ꝛ anno ꝛ die elapſo exclu dunt̃ alij dũ tñ ſint pube res. vt ĩ ꝯſtõne fede. impe rialẽ. §. ꝓterea. ꝛ hoc erit caſuale in milite / ſicut et alia caſualia notãtur cir ca militẽ q̃ hic enumera re eſſet ſuꝑfluũ. Vel forte corrigit̃ iſtud ꝑ ꝯſtõnẽ fe derici. ꝛ idẽ erit in milite qđ in alijs: velut ꝗ cõtu max a feudo ꝑuat̃ vaſal lus poſt ſpaciũ tãti tpis. ſic ꝛ alibi punit̃ ꝯtumax. vt. C. quoꝝ ap. non re. l. j. ꝛ de iudi. l. ꝓperandũ. §. cũ aũt. Sed pone ꝙ poſt annuꝫ ꝛ mẽſem ſm̃ vſum conſuetũ dñs vaſal. rece pit: nunqđ huic taleꝫ q̃ſi ingratitudinẽ videtur re mittere? Et certe vr̃ ꝙ ſic ff. de leg. comi. poſt diẽ. ꝛ de eo qđ cer. loco. l. fi.

g Veluti mortis. Nun quid ſi moriat̃ anteq̃ pe tat cuꝫ ſuꝑeſſent tm̃ duo vel tres dies de anno et mẽſe vel die dabitur here di ſuo tm̃ tp̃s dũtaxat q̃tum defuncto ſuperat: aut dabit̃ iterũ mẽſis ꝛ annus? Rñ. ne tu lector piger efficiaris q̃ras diligenter q̃ notant̃ in C. de tẽp. in integ. reſti. l. antepe. q̃ incipit: ea q̃. ꝛ oĩa poteris inuenire. licet videat̃ ꝙ illud tm̃ qđ ſuperat defuncto dari debeat. vt. C. de iudi. properandum. §. ſin autem. ꝛ. ff. de iudi. ſi iudex.

h Infantia. ſi habes ĩ lr̃a iſantia: tũc ceſſabũt ꝯ. vel anfractus. vt ptꝫ in ꝯſti. fede. j. ſi de feu. ꝯtro. fue. c. ſi minor. ſi habes ĩfamia: tũc q̃rit de cui⁹ ĩfamia ſit intelligẽdũ. nũqđ de infamia vaſ. an de ĩfamia do. ſi di cat̃ de ĩfamia vaſ. tũc vr̃ abſurdũ ꝙ ꝓpter iſtã ĩfamiã debeat iſtud ha bere ꝓuilegiũ: cũ poti⁹ debeat ei nocere delictũ ſuũ q̃ ꝓdeſſe. nimiruꝫ dolus ꝓpri⁹ nõ dꝫ aliquẽ releuare: neqꝫ ꝓpria temeritas alicui lucrati ua ꝯcedi. ff. ꝓ ſo. vex. §. tp̃s. ꝛ de dolo. l. j. ꝛ. l. nerati⁹. ꝛ. C. de epi. ꝛ cleri. oẽs. in fi. ne igit̃ ex delicto ſuo fructũ ꝯſequat̃ de vaſalli ĩfamia nõ loq tur. de dñi aũt infamia ſic. puta q2 dñs excõicatus eſt: ꝛ iõ cuꝫ dño va ſallus nõ hꝫ loq̃lã. in quo caſu etiã a ſacr̃o fidelitatis eſt abſolut⁹. vt in decretis cã. xv. q. vj. ali⁹. ꝛ. c. fi. ꝛ. j. ti. hic finit̃ lex: deinde ꝯſuetudines re gni icipiũt. c. j. vl' ita ĩtelligas ĩfamia. i. mala fama habita de dñi mor te. pone dñm vltra mare mortuũ: nec ſit fama de ei⁹ morte poſt annuꝫ ꝛ mẽſem: certe iſtud vaſallo nõ valet ĩputari. vñ apparet ꝙ hoc tp̃s ei a tpe ſciẽtie cedat. ꝛ ſm̃ hoc erit ei vtile ꝛ nõ ꝯtinuũ hoc tp̃s: ſed nũqđ hodie per. l. federici corrigitur? Reſpon. ibi determinabitur.

Excõicati vaſallus a fidelitatis ſacramento eſt abſolutus.

i Abſentia. puta cũ cã reipublice ſit abſens. nũquid ergo abſenti cã reipublice nõ currit tp̃s maxie ſi potuit ꝑ ꝓcuratorẽ adire dñm ꝛ nõ fecit. ꝛ vtiqꝫ currit ei: nec puto ei ſuccurrẽdũ h̃ caſu. ff. de mi. pap. exu li. ſꝫ vbi nõ potuit ꝑ ꝓcuratorẽ ſec⁹ eſt vt ibi nota. Vel forte vbi iuſta de cã abſens eſt: nec ꝑ ꝓcuratorẽ adire tenet̃: q2 nõ intelligit̃ abſens q legitimũ ꝓcuratorẽ relinquit. vt in pluribus ſtudioſus indagator po terit inuenire.

k Dãnet̃. diſtinguit̃ tñ ſi fuerit ꝯtumax vel nõ vt ſi ꝯtumax fuerit innẽtus quia noluit ſuire merito amittit feudũ. Sꝫ ſi dñs recepit ei⁹ ſuitiũ poſt an nũ vr̃ renũciaſſe iuri ſuo: ꝛ h̃ propter multas. ll. vt ar. ff. de recep. celſus. ꝛ. C. de vſu. q̃uis. ꝛ. C. de pac. inter emp. ꝛ vẽ. l. cõmiſſo rie. ꝛ. C. de iure do. impe. l. ij. ꝛ. ff. de va. ꝛ ex. l. pe.

l Si qs fecerit. Cam bium. lꝫ non poſſit alienare: nũquid locare? Itẽ nũqđ in feudũ dare? Itẽ nunqđ pignori obli gare? Hec ĩ ꝯſti. fede. no tabunt̃ annuẽte dño: ꝛ h̃ ĩtelligas verũ eſſe niſi to tam curiã alienauerit. vt ff. de fun. do. l. j. ꝛ in lom bar. de be. l. fin. ꝛ. j. de leg. con. §. ex eadem lege.

m Pro non facto. hoc intelligo dũ ſuperit vaſal lus verũtñ eo decedẽte co git̃ dñs adimplere ꝓmiſ ſum: ꝛ tunc demũ incipit inueſtitura effectũ habe re. qđ ĩtelligo tm̃ đ eo mi lite q ſucceſſionem feudi nõ hꝫ. alioq̃n ꝓ nõ facta habet̃ iueſtitura. vt. j. ſi đ feu. ꝯtro. fue. c. morib⁹. et de feu. da. in vim le. com miſſorie. ſi qs inueſtierit. ſꝫ ibi aliud notabit̃ vt in lombar. de bene. l. fi.

n In poſſeſſiõe mãeat. ꝛ merito: q2 debẽt in ſuo ſtatu oĩa permanere poſt ap. C. de ap. l. iiij. qđ ĩtel ligo niſi fuerit res mobi lis ꝛ pſona poſſidens ſu ſpecta ſit nec ſatiſdat vel etiã ſi res a poſſidẽte po ſtularet̃. arg. C. q̃ ap. non reci. l. ab executore. ꝛ. ff. đ ap. imperator. §. fi. ꝛ q ſa tiſ. cog. ſi fideiuſſor. §. fin. qđ autẽ dr̃ in fi. ca. ſ. ante nos diffiniem⁹. ſic intelli git̃. ſ. ſi ambo ſint vaſalli principis curie. alioq̃n ille ad quẽ appellaue rit cãm appellatiõis ſine debito determinabit. ꝛ al's ĩ tex. eſt diffiniet̃.

o Per ſex. Sed nũqđ cõtinuũ vel vtile eſt h̃ tp̃s? intelligo ꝙ vtile ſit iſtud q̃le eſt illud qđ ĩdulget̃ appellãti. Et no. ꝙ detrahit̃ huic. l. ꝑ con ſuetudinẽ: q2 gñal'r appellãti ĩdulget̃ ann⁹. vt ĩ aut. de his q ingre. ad ap. col. v. Vel etiã dic ꝙ hic nõ negat̃ illud: ſꝫ dr̃ ꝙ ĩfra ſex hebdoma das ſe dꝫ repſentare: ĩmo hoc ſpaciũ hꝫ anteq̃ iter arripiat: ꝛ hoc ĩtel ligendũ eſt de maioribus valuaſorib⁹. vt in lombar. de bene. l. fi.

De contentione inter dñm ꝛ vaſal. de inue. feu.

p Si quis miles. al's inueni talem glo. loco iſto. vacat iſtud ca. propter inferius ca. ſi inter dominum.

q In poſſeſſione. qđ in iſto. c. ꝯtinet̃. ſ. poſſeſſorẽ debere iura re nõ eſt indiſtincte ſic ĩtelligẽdũ. ſꝫ ſicut diſtinguit̃. j. de con ſuc. re. feu. c. ſacr̃m nõ ſemp. ꝛ notabit̃. j. ſi de iue. inter do. ꝛ vaſ. lis ori. c. j. qđ auteꝫ in fi. dr̃ non eſt relinquẽdum. ſ. q2 nõ eſt bonum vt veritas deneget̃. ſimile in. C. de appel. eos qui. §. j.

Quẽadmodũ feudum ad filiam pertineat.

r Si qs ſine filio. Bñficiũ pr̃is. ĩtelligo niſi pactũ interuenerit vt ꝛ filie ſuccedãt. vt. ſ. de ſuc. feu. §. filia vo nõ ſuccedit.

Quibus modis feudum cõſtitui poteſt.

s Sciendum eſt. Hoc iure. et al's hoc iure. et al's hac in re nullo ꝛc.

Succedente.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

nullo mõ ei ſuccedẽte[a]. ¶ Si dñs qui inueſtiuit forte ſit clericus[b] ⁊ cõtigerit vt ante moriat̃ q̃ȝ vaſallus poſſeſſionẽ feudi nanciſceret̃: exinanit̃ feudũ. qȏ gñal'r in oib⁹ clerici / q feudũ dant obſeruatur.

Si de inueſtitura inter dñm ⁊ vaſallũ lis oriatur[c]. Tit. xxvj.

Si inter dñm[d] et vaſallũ lis oriat̃ de inueſtitura feudi dño. ſ. inueſtiturã[e] ſe feciſſe negãte: ſi teſtibus res ꝓbari non poterit poſſeſſoris ſacr̃o res decidat̃: idem ⁊ in eorũ ſucceſſorib⁹ obſeruat̃. ſi v̾o teſtes interfuerint ⁊ eos vaſallus ad teſtimoniũ vocauerit eorũ teſtimonio cũ ſacr̃o credatur. Teſtes v̾o ſint pares ei⁹ ⁊ qui ab eodeȝ dño feudũ teneãt: q ſi tp̃e inueſtitiõis abſuerint: ẽt extranei ſũt recipiẽdi. q etiã ſi veritatẽ celare voluerint forte amore vel p̃cio vel alia q̃libet ex cã / a comite[f] vel a pp̃lo iurare cõpellãt̃ ꝙ ex ea cã falſitatem nõ dicãt: nec vera ſciẽtes tacebũt. Nis em̃ nõ cogentib⁹ eos vaſallus cũ ip̃o dño ad ĩpatorẽ[g] ire feſtinet / eiq̃ȝ cãm ĩtimet: ⁊ qȏ imperator inter eos iudicauerit / obſeruet̃[h]. Si aũt ſe venturũ vel nunciũ miſſurũ vaſallus ꝓmittat ex quo ꝓmiſerit vſq̃ȝ ad annum[i] q̃ete poſſideat. Si v̾o ad regẽ nõ venerit vel nõ miſerit ĩfra annũ[k] dñi ſacr̃o cã finiatur. Et ſi teſtes ſacr̃o[l] iaȝ dicto p̃ſtito ſe nõ interfuiſſe dixerint: dñi ſacr̃o q̃ſtio terminet̃. Nec oĩa etiã in clericoꝝ[m] pſonis locũ habent p̃terq̃ȝ qȏ de pſonis teſtiũ dictũ eſt. In clericorũ feudo pariter accipiunt̃ pares ⁊ extranei. hoc ideo q̃ cuȝ clerici quoſdã de feudo inueſtiunt: ſepe abſconſe ⁊ ſine preſentia ſuoꝝ cõfratrum hoc facere ſtudent.

Orta contentione inter dñm ⁊ vaſallum ſi vaſallus dicit ſe vel patrem ſuum inueſtitũ debet ꝓbare p teſtes ſaltẽ duos ſuam intentionẽ ⁊ eo in ꝓbatione deficiẽte defertur ſacramentum dño poſſidẽti qui iurabit cum. xij. ſacramentalib⁹: ⁊ eo nolẽte iurare defert̃ actori q iurabit etiã cum. xij. ſacramẽtalib⁹. vtroq̃ȝ autem nolente iurare dñs poſſeſſor abſoluit̃. vaſallo autem poſſidente ſi poſſidet per annũ ſciente dño ⁊ nõ cõtradicente ſolus dȝ iurare ſine alijs: al's aũt nõ. h. d. Bal.

Si q̃s[n] ſe vel p̃reȝ ſuũ ab aliq̃ defuncto vel patre ei⁹ de feudis ĩueſtitũ eſſe cõtẽderit: niſi p duos pares[o] de domo ipſi⁹ dñi ꝓbauerit qȏ intẽdit: vel ẽt cũ pares abſunt per alios[p] idoneos duos teſtes[q]: tũc in electiõe dñi eſt vtruȝ velit iurare[r] cũ. xij. ſacramẽtalibus illũ q feudũ q̃rit p ſe vel p̃reȝ eius ſi de hoc q̃rat̃ de ipſo feudo inueſtitũ nõ fuiſſe. Q̃ ſi iurare noluerit actor iuret cũ. xij. ſacramẽtalib⁹ ſe vel patrẽ ſuũ inueſtituȝ fuiſſe. ꝙ ſi iurare[s] noluerit / q conuenitur eſt abſoluẽdus[t]. Scdm̃ enim morẽ mediolanenſium hec ſacramenta preſtãda[v] ſunt tam a filijs actoris vel rei q̃ȝ ab ip̃is p̃ncipalibus perſonis. Si autẽ aliquis in poſſeſſione feu. ſit de quo dñs dicit eũ inueſtituȝ non fuiſſe / tunc ſine probatione vlla teſtiuȝ debet ſolus[x] iurare ſe vel patreȝ ſuum fuiſſe inueſtitũ. Hec autem ſunt ita tenenda ſi per vnũ annuȝ ſciente[y] dño ⁊ nõ cõtradicente in poſſeſſione feudi permãſit. Alioquin iuſta ignorãtia vel parui tẽporis negligẽtia cũ inique poſſeſſionis periurio quandoq̃ȝ dño in poſſeſſione damnum affert.

a ¶ Succedente. in hoc ca. videtur abſurdũ. ſ. ꝙ heres excludat̃ quãdo dñs poſſeſſionẽ in vaſallũ trãſtulit: igit̃ inueſtiturã feciſſe videtur q̃ ꝓprie inueſtitura poſſeſſio appellat̃. arg. j. eo. quid ſit inueſtitura. c. ij. nã vnuſq̃ſq̃ȝ ſibi ⁊ ſuis heredibus ꝓſpexiſſe videt̃. vt. j. de duobus fra. a capita. inueſti. c. duo fratres. ⁊ hoc verũ eſt ſi heredis mẽtio habita nõ eſt. vt. ff. de ꝓba. ſi pactum. ⁊ aperte ꝯtradicit̃. j. de conſue. re. feu. c. ſciendũ. Py. tñ de hoc dicit vt in ſumma nota.

b ¶ Forte ſit clericus. iſtud ſatis expoſituȝ eſt. ſ̃. ti. q ſucceſ. teneant̃. ⁊ ĩ alio ti. hic põt eſſe titulus q ſucceſ. teneã. ⁊. j. dicetur.

c ¶ Si de inueſti. inter dominũ ⁊c. ¶ Al's ti. qualiter iudiciuȝ feudi ſit examinãdũ. q̃ nõ vtimur.

d Si inter dñm. Orta cõtẽtiõe inter dñm ⁊ vaſallũ deficiente probatiõe poſſeſſoris ſacramento cã diffiniet̃: ſed ſi teſtes ĩterfuerint dȝ fieri p teſtes ꝓbatio: q ſi veritatẽ dicere recuſant: debẽt cogi a comite vl' a populo vel ab impatore ad quẽ accedere dȝ vaſallus cũ iuſſu dñi: ſȝ iterim q̃ete poſſidet vſq̃ȝ ad annũ: ſȝ ſi interim nõ iuerit p ſe vl' p aliũ: dñi ſacr̃o cã decidet̃. in clericoꝝ aũt inueſtitura oẽs teſtes pariter admittunt̃. h. d. Bal.

e ¶ Inueſtiturã. Sȝ de q̃ inueſtitura intelligit̃ qȏ hic dr̃: q̃ro vtruȝ de noua an de veteri: Rñ. de veteri: q̃m de noua nõ audiũtur teſtes niſi ſint de paribus: imo dȝ p breue teſtatũ ꝓbari. in q̃ ẽt caſu ſm̃ q̃ſdã nõ valet ĩueſtitura: q̃ de ſolẽnitate deeſt ĩ cõſti. feȏ. feudi. vt. j. q teſteſ ſunt ne. ad ꝓbã. no. ĩue. c. j. vel ẽt põt intelligi illud q̃n p̃ntes ſunt pares tp̃e inueſtiture. nã ſi tũc abeſ ſent: ⁊ tũc ẽt ex̃nei p̃nt recipi ſm̃ ꝙ h̃ vr̃ dici ĩ v̾bo illo qd ſi tp̃e inueſtitiõis abſuerũt ⁊c. qȏ falſuȝ eſt: q̃m ſi abſunt expectandi ſunt. vt. j. de ꝯſue. re. feu. c. ſciẽdũ. qȏ aũt hic dr̃ intelligo q̃n dñs pares nõ hȝ vt colligit̃ in p̃dicto. c. ſciẽdũ. vñ qȏ hic dr̃ qd ſi tp̃e ĩueſtiture abſuerint. ĩtelligas. i. ſi tp̃e ĩueſtitõiſ pares dñs hũerit. nã ſi pareſ nõ habuit ẽt ex̃nei ⁊c. ⁊ qȏ ibi ſeq̃t̃ v̾itatẽ celare voluerit. ẽ notabile v̾bũ. nimiruȝ q v̾itatẽ dicere nõ vult nocere deſiderat. vt ĩ decre. cã. xj. q. vlti. c. q̃ſq̃s.

Veritateſ celans nocere deſiderat.

f ¶ Qualibet ex cã a comite. Sed iſtud notãdũ ꝙ gradatim faciẽda eſt poſtulatio. ſ. de minore iudice ad maiorem iudicem.

g ¶ Ad imperatorẽ. nã primo ĩuocat̃ curia: poſtea comes: deinde pp̃l's poſtea imperator. ſic etiã procedit a pp̃lo. in aut. de ap. col. iiij. §. vlti. lȝ videat̃ ſ̃. ff. de ꝯſti. p̃n. l. j. ⁊ inſti. de iure na. gẽ. ⁊ ciui. §. ſȝ ⁊ qȏ p̃ncipi. nã ibi ĩuit̃ ꝙ maior ſit pp̃l's impatore cũ ab eo poſſit degradari. lȝ in cõtrariũ barbarius philippus dicat. ſ. plus poſſe imperatorem. vt. ff. de offi. preto. l. barbarius philippus. Accurſius.

h ¶ Obſeruet̃. ⁊ merito. q̃ qȏ p̃ncipi placuit legis hȝ vigorẽ. vt inſti. de iu. na. §. ſȝ ⁊ qȏ p̃ncipi. ⁊. ff. de ꝯſti. p̃n. l. j. ⁊ inuenit̃ errorẽ principis ius facere. vt. ff. de ali. ⁊ ciba. leg. l. iij. in fi. ſȝ ⁊ qȏ comes vtpote loco p̃ſidis ſtatuit ex neceſſitate ſeruandũ eſt. vt. C. vbi pu. edu. de. l. j.

i ¶ Uſq̃ȝ ad annũ. ⁊ eſt illud mirabile ꝙ ann⁹ vaſ. indulget̃ ad p̃ntandũ ſe: cũ tm̃. vj. hebdomade cõcedãt̃ ſuperiorib⁹ appellationib⁹. vt. ſ̃. quo tẽp. mi. in. pe. de. c. iij. §. ſi aũt dixerit. ⁊ in lõ. de he. l. vl. Sȝ iſtud cur cõtingat is inquirat quẽ labor mũdi exagitat cũ maxime ſpaciũ noueȝ menſiũ ſeptẽtrionalib⁹ hoĩbus ad ſe repſentandũ iudici legũlatorib⁹ videtur ſufficiens. vt in aut. vt oẽs ob. iudi. §. ſi igitur. colla. v.

k ¶ Infra annũ. ⁊ ſic p totũ annũ quiete debet poſſidere vaſallus. licet ĩfra ãnũ ſe debeat repſentare. ⁊ eſt no. ꝙ hic poſſeſſori ꝓbatio incũbit. ſed ĩtelligo ꝙ aliud p dño faciebat. vt. j. dicit: ꝙ ſi teſtes ſe nõ ĩterfuiſſe dixerint ꝙ ſacramẽto dñi cauſa finitur. ⁊ intelligo ꝙ hoc ſacramẽtuȝ ad cautelã dño detur cuȝ is in probatione deficiat qui ꝓbare tenetur. ſicut not. in. C. de re. cre. ⁊ iure iur. in bone. ⁊ hoc conſonat ei qȏ legit̃. j. de ꝯſue. re. feu. c. ſacramentum.

l ¶ Sacramẽto. ſi habes non tunc ſimiliter debes habere in lr̃a dñi ſacramento / alioquin non.

m ¶ In clericorũ. Hic colligit̃ ꝙ ex perſonarũ q̃litate ⁊ differentia licitum deprehẽdit̃ qȏ al's non liceret. vt no. ſ̃. de nat. feu. circa p̃n. qȏ aũt dr̃ hic de clericis. ſ. ꝙ feu. da. p̃nt. cognati tñ excipiũt̃ quibus dare ꝓhibet̃. vt. C. de ſa. ſan. ecc. iubemus. aut. q̃buſcũq̃ȝ. lȝ poti⁹ hodie agnatis q̃ȝ ex̃neis hmõi bñficia a clericis cõcedãtur: nec ſibi p̃nt acquirere duȝ adminiſtrãt. vt. ff. de ꝯben. emp. non lȝ. ⁊ de offi. ꝓcõ. ſolẽt. §. vlti. Itẽ in iſto. §. notare lȝ ⁊ notabit̃ in inferiori p̃xi. §. ꝙ inopia ꝓbationum emergẽte licitũ dep̃hendit̃ qȏ al's eſſet illicitũ. vt no. ſ̃. de ꝯtẽ. inter do. ⁊ vaſ. de inueſti. feu. circa prin.

Licituȝ facit ex illicito pſonaꝝ qualitaſ ⁊ differẽtia.

n ¶ Si q̃s. quidã huic ca. hñt gl. taleȝ. vacat hoc. c. ꝓpter inferius ſi duo.

o ¶ Pares. hic no. duos teſtes ſufficere ad inueſtituraȝ ꝓbandã: ⁊ merito: q̃ vbi numerus teſtiũ nõ exigit̃ duo ſufficiunt. pluraliſ em̃ locatio duoꝝ numero ꝯtẽta eſt. vt. ff. de teſti. vbi. vñ dñs in euãge. In ore duoꝝ vel triuȝ teſtium ſtat omne v̾buni. ⁊ extra de teſta. relatum.

p ¶ Per alioſ. ecce qȏ plene notauimus vel inopia ꝓbationum emergente.

q ¶ Duoſ teſtes idoneos. cũ pares abſunt. vt. ſ̃. eo. c. j. ⁊ de h̃ dic vt ibi notauimus. qȏ aũt de domo. i. de curia intelligo ne forte domeſticis teſtib⁹ fides improbet̃. vt. C. de teſti. parẽtes. ⁊. l. aduerſus. ⁊. l. etiã. q̃ñq̃ȝ tñ ⁊ domeſtici admittunt̃. C. d̾ repu. l. ꝯſenſu. §. fi. ⁊ hoc eſt qȏ dicit niſi p duos pares. Accur.

r ¶ Iurare. ecce qȏ ꝓpe no. inopia ꝓbationum emergente ⁊c.

s ¶ Q̃ ſi iurare. Quid ergo ſi nec iurat nec ſe iurare velle recuſat: Rñ. intelligo ꝙ iudex debet ſtatuere tẽpus infra qȏ iuret ſi vult dñs: quo trãſacto in vaſallũ trãſferatur electio lȝ anteq̃ȝ iuret etiã die trãſacto poſſit adhuc iurare dñs. vt arg. ff. de lega. j. cum res. ⁊. C. cõia de leg. ſi duob⁹. §. ſed ſi quis. ⁊. ff. de op. lega. mancipiorũ.

t ¶ Abſoluẽdus. nimirũ actore nõ ꝓbãte vel q̃ſi ꝓbãte abſoluit̃ re⁹: ⁊ ſi nihil p̃ſtiterit obtinere dȝ. vt. C. de eden. q accuſare. q̃ſi ꝓbante. iȏ dixi: quia iuſiurãdũ loco ꝓbationis cedit. imo q̃ſi probatio dr̃. C. de re. cre. actori. ⁊. ff. de iureiurã. nõ erit. §. dato. ⁊. l. ſȝ ⁊ ſi. §. fi. ⁊. l. tutor.

Iuſiurãduȝ q̃ſi ꝓbatio dr̃.

v ¶ Preſtãda. tam a filijs. ⁊ merito q̃m pſona patris ⁊ filij vna eſſe ĩtelligit̃. C. de impube. ⁊ ali. ſub. l. vl. ⁊ inſti. de inuti. ſti. §. ei qui tuo. ⁊ vnũ eſt ſacr̃m teſtatoris ⁊ heredis. vt in aut. de iureiur. a mo. preſti. in prin. lȝ alibi dicatur ꝙ multũ diſcrepet iuſiurã. hereditariũ a principali ſacramento. C. de re. cre. ⁊ iureiuran. l. generaliter. in prin.

x ¶ Debet ſolus. intelligo ſm̃ diſtinctionem que fit. j. de conſue. re. feu. ca. ſacramentum.

y ¶ Sciente. hic ſumitur ꝙ patiẽtia ſine contradictione habetur ꝓ ex-

De feudo dato invicem legis cōmiſſorie reprobādo. Ti. xxvij.

☞ Feuduʒ nō poteſt cōſtitui ſub pacto legis cōmiſſorie: quia nō ſub pretextu pecunie: ſed amore dn̄i dandum eſt. Bal.

Si quis obligauerit aliquam rē pignori eo pacto[a] vt ſi ſtatuto tp̄e pecunia ſoluta nō fuiſſet res eſſet creditoris: ⁊ eaʒ ꝓ feudo habeat: pōt debitor qn̄cunqʒ[b] pecuniam ſoluendo pacto non obſtante[c] pignus recuperare: feudum eñ nō ſub pretextu pecunie: ſed amore ⁊ honore dn̄i acquirendum eſt.

Si quis inueſtierit aliquem de feudo ſui militꝫ: viri placentini prorſus afferunt hanc inueſtituram non aliter valere niſi eo conſentiēte[d] cuius erat feudū: mediolanenſes ⁊ cremonēſes nihil diſtare aſſeuerāt vtrū eo ſciente vel ignorāte: dummodo eo viuente nullum detrimētum de feudo ſuo ſibi cōtingat. Hoc autem dicendū eſt de eo milite qui feudi ſucceſſores[e] non habet.

De vſu mediolanenſium ſm̄ quoſdam. Titu. xxviij.

☞ Filio militis dicēti patrē īueſtitū de pignore. ⁊. xxx. an. nomie feudi poſſediſſe deferť iuſiurādū vt iuret cū duodeciʒ ſacramētalib⁹ forma h̄ tradita: ſʒ eo nolēte iurare deferť filio dn̄i. q ſi iurare recuſet cogiť filiū militis īueſtire. h. d. Ja. de bel.

Quidā obligauerat[f] terrā quādā ſuo militi: deīde cū fili⁹ ſui dn̄i longū poſt tp̄s[g] pecuniaʒ offerendo pign⁹ liberare voluiſſet: fili⁹ militis ꝯtēdebat patrē ſuū a dn̄o ſuo defuncto de p̄dicto pignore inueſtitionem feudi accepiſſe: vñ viri prudentes mediolanēſes interrogati laudauerunt in electione filij militis eſſe cum. xij. ſacramētalibus iurare patrem ſuum[h] vel ſe a domino ſuo per inueſtituraʒ predictam terram tenuiſſe: ita vt per. xxx. annos[i] cōteſtatio pignoris a parte domini aduerſus ip̄m vel patrem ſuum facta nō fuiſſet. Si autēʒ ipſe iurare noluerit filius defuncti domini neceſſe habet iurare cū. xij. ſacramētalibus defunctū militem inde per feudū inueſtitū non fuiſſe. Qꝫ ſi ita iurare recuſet: inueſtire ipſum filium militis domini fili⁹ de iam dicta terra per feudum debet.

Incipit liber ſecundus.

De feudi cognitiōe[k]. Titu. j.

☞ Cauſe generalr̄ aut decidūť iure romano/aut legib⁹ longobardoꝝ/aut ꝯſuetudine: ſed cauſe feudales deciduntꝯ ꝯſuetudine q̄ vincit legē in hac parte: lʒ ꝯtriuʒ dici ſoleat. cōſuetudine autem deficiente decidi poſſunt etiam lege ſcripta. Bal.

Obertus de orto anſelmo filio ſuo dilecto ſaluteʒ. Cauſarū quaꝝ cognitio frequenter nobis cōmittitur: alie dirimūtur iure romano: alie vo legib⁹ longobardoꝝ: alie aūt ſm̄ regni cōſuetudinem: que qꝫqꝫ ſint varie qꝫqꝫ ſm̄ diuerſoꝝ locoꝝ aut curiaruʒ mores ſint diuerſi nec breuiter pōt dici: nec h̄ libello facile cōprehēdi: vſum tamen feudi qui in noſtris partib⁹ obtinet ꝑut poſſibile eſt exponere tibi neceſſarium duxi. In iudicio etenī qđ de feudis agiť: illud legibus noſtris ꝯtriū dici ſolet. legum aūt romanoꝝ nō eſt vilis auctoritaꝫ: ſed nō adeo vim ſuam[l]

---

preſſo cōſenſu. ſil'e eſt qđ dr̄ de coheredib⁹ qui preſentes paſſi ſunt vnū coheredē totā hereditatē vēdere ⁊ p̄ciū acceperūt. nam ⁊ ipſi videntur ſuas partes vēdidiſſe. vt. ff. de eui. qdā. idē quoqʒ dr̄ de liberto q paſſus eſt dn̄m rē vēdere cū ꝓ ipſa parte preciū ſoluiſſet. ff. māda. ſi vo. §. inde papinianus. nā ⁊ pater videť approbaſſe matrimonium filij ſui cum ip̄m ꝯtrahentē nō prohibuit ſciēs. vt. C. de nup. ſi vt proponis. idem dicas de cōtractu filij. vt. ff. ad mace. ſi fili⁹. ſed vt magr̄ nauis vr̄ illū naui ꝓpoſuiſſe quē in miſterio ſungi voluit nec ꝯdixit. vt ff. d exerci. l. j. §. magr̄. idē q̄ʒ de eo dr̄ q miſit ſtillicidiū ſuū in alienis edibuſ ſciente eo ⁊ nō ꝯdicēte cū emerat ad h̄. vt. ff. ſi ſui. vēdi. ſi a te. ſʒ ⁊ ſi paſſus fuero te ī meo ſepulchro edificare ⁊ me ſciēte mortuum tuū intuleris aliū poſtea te inferentē ꝓhibere nō potero. vt. ff. d mor. infe. ſi ꝓprius. §. fin. nam ⁊ ſi ego dn̄s horreorū ꝓpoſitū habeo aurū ⁊ argētuʒ ⁊ margaritas meo noīe ⁊ periculo nō recipere ⁊ me ſciente has res in horreis īduxeris: videor a ꝓpoſito receſſiſſe. vt. ff. loca. ⁊ ꝯdu. cū in plures. §. locator. ſʒ ⁊ lʒ in inſtr̄o nō ꝯtineať poſſeſſionem fuiſſe traditam: ſi dn̄o tn̄ ſciēte tu emptor poſſediſti diuti⁹ eā tradidiſſe intelligiť. C. de acq. poſ. l. j. ⁊. ij. nā ſi dn̄s ſciat ſuum ſuū militare vel aliquā dignitatē habere ⁊ ip̄m nō reuocet: vr̄ ꝯſentire ⁊ ingenu⁹ efficiť. C. qui mili. nō poſ. l. pe. ⁊ vlti. Iteʒ ſi nō ꝯdixerit ſuū ordinari clericū cū ſciebat. vt ī aut. de ſan. epi. §. ſi ſeru⁹. col. ix. hic ḡ ſciētia ſiue patiētia ſine ꝯdictione ꝓ ꝯſenſu accipiť. ſʒ itelligo ſicut expoſitum eſt. s̄. qui. mo. feu. amit. §. preterea.

Patiētia pro cōſenſu habeť.

De feudo dato ⁊c.

a Si qs. Pacto. hoc. §. dicitur expſſe ꝙ nō pōt feuduʒ acquiri ſm̄ pactum. l. cōmiſſorie occaſione pignoris. ⁊ eſt ratio: qꝛ in pignoribus oībus reprobata eſt lex cōmiſ. C. de pac. pig. ⁊ le. cō. l. j. ⁊. ij. Sʒ qd erit de tali pacto: putā vēdo tibi domū pro centū aureis: ⁊ niſi ſolueris integrū p̄ciū retinebo poſtea in feudū: ⁊ ſoluis medietatē plus minuſve: qd iuris erit: nūqd licitū eſt pactū? R̄n. vr̄ ꝙ hoc pactū ſit licitū: qꝛ in traditiōib⁹ rerū ſuaꝝ quodcūqʒ pactū apponať valere dʒ. ff. de pac. in traditiōib⁹. nā ⁊ ſi nō expediat dn̄o taleʒ vaſ. hēre: tn̄ pōt pactū valere ff. de ſui. ei fundo. maxime cū iſtud pactū nullā ꝯtineat turpitudinē. idcirco vr̄ valere. Sed ꝯ eſt qđ ſequiť ſtatim. ſ. feudū eñ nō ſub p̄textu pecunie: ſʒ amore ⁊ honore dn̄i acqriť. vt no. s̄. pōt ergo diſtigui vtrū voluerit dn̄s totā domū ꝓ feudo teneri. an ꝓ ea tm̄ parte ꝓ q̄ p̄ciū nō eſt ſolutū: vt in p̄mo caſu nō valeat: ſcd̄o teneat pro parte illa. lʒ hodie ſub p̄textu pecunie multa feuda acquiranť. Sed qd erit ſi debitor cuꝫ ſuo fideiuſſore pactū fecerit ꝙ niſi ſoluerit creditori ſuo: ⁊ niſi eū liberauerit vſqʒ ad certū tēpus: ⁊ ſi fideiuſſor ſoluerit pro eo poſtea ꝙ habeat ipſum pignus ꝓ feudo: nunqd valet pactuʒ? Et videtur ꝙ ſic. ff. de cōtrahen. emp. l. ſi. licet prima ratio videtur refragari.

b Qn̄cūqʒ. iſtđ qn̄cūqʒ ſic itelligo. i. niſi creditor alio iure velit ſe tueri: puta p̄ſcriptionē. xxx. an. allegādo: qđ qdā facere pōt ſʒ q̄ſdā: maxime poſt iteruerſaʒ poſſeſſionē. vt no. ī. C. de pig. acti. nec creditores. vl' etiā ſi ius dn̄s īpetrauit ⁊ poſt bieniū ſoluere voluerit debitor: tūc nō cogiť ſolutionē recipere creditor. vt. C. de iu. do. ipe. l. vlt. ī medio. l. ſʒ ſi receperat pecuniā: pignus reſtituere cogiť. vt. C. de iu. do. impe. l. ij.

c Nō obſtāte. h̄ verū eſt ſi ꝯuētio inter dn̄m ⁊ vaſallū eſt: alioqn ſi iter extraneos valet pactū. vt in lōbar. de debi. ⁊ guar. ſi quis fideiuſſorē.

d Si qs. Cōſentiente. itelligo iſtud ſm̄. P. cū de futura ſucceſſione tractať: qꝛ ꝯ bonos mores tale pactū factū iprobatur: ⁊ eſt ideo inualiduʒ. vt. C. de pac. l. ſi. ⁊. C. de inuti. ſtip. ex eo. vñ nō ob. mulieri q̄ nullū regreſſum ad bona p̄rna ſe habiturā pacta fuit. C. de col. l. iij. vel etiā ſi de futura ſucceſſiōe nō tractať ſʒ ignarus forte vaſallus de alieno feudo inueſtituram accepit: vel etiā ſciēſ ⁊ nominatim de euictiōe cautionē habuerit vl' accepit: cur nō valeat nō video: nimiꝝ qm̄ vēdere rē alienā poſſe nulla eſt dubitatio. ff. de ꝯhen. emp. rē alienā. Vel intelligiť q̄ ad p̄iudiciuʒ vaſalli ſicut mediolanē. faciūt. vt no. ēt. j. ſi de feu. defun. ꝯtro. ſu. c. moribus. ⁊. j. de inueſti. rei alie. c. cū d re ali. hec ita dicta ſūt ſm̄. P. ſed ſm̄ mediolañ. nō. naʒ qđ ipi dicūt dūmđ de feudo viuēte illo nullū detrimentū patiať: iſtud cōſonat. ll. s̄. notatis. ⁊ eſt ar. ff. de ſer. ru. predi. ꝑ quē. ⁊ ff. de aq̄ plu. ar. in ꝯceden do. lʒ videať arg. ꝯ. ff. de aqua quoti. ⁊ eſti. lucio.

e Succeſſores. Sed cur in eo q hʒ ſucceſſores idē iuris nō eſt: cū nullū p̄iudiciū ipi hēdibuſve ſuis fieri debeat? R̄n. huic ſtudioſus rn̄. nō oīum que a maiorib⁹ tradita ſunt ratio reddi pōt. ff. de legi. ⁊ cō. non omnium.

f Quidaʒ obligauerat. ſup hoc c. pauci tit. habent vel rub. q aūt habēt talē ꝯſueuerūt habere: de vſu mediolañ. quo non vtimur.

g Lōgū tp̄s. h̄ habeť qđ s̄. ꝑ xi. no. eſt. c. ſi qs obligauerit. ſ. qꝛ ius offerēdi nō tolliť longo tp̄e. vt. C. de pig. ac. nec creditoreſ.

h Suuʒ. poſt iſta verba ſm̄ q̄dā exēplaria in tex. habēt hec adiecta a dn̄o ſuo poſt inueſtituram predictā defuncto poſtea cōtinuanť ſubſequē. ſ. per inueſtituram predictam ⁊c. que ſequuntur.

i Per. xxx. an. Hic no. p̄ſcrip. xxx. an. ī feudo locū habere. vñ ſi aliqs p. xxx. an. feudū poſſedit ⁊ ſuitiū dn̄o exhibuerit ꝗuis de ea re nunꝙ īueſtit⁹ fuerit. tn̄ p̄ſcriptionē acqſiuit/ita ꝙ ſe tueri potuerit. vt. j. ſi de feu. ꝯtro. fue. c. ſi qs p. xxx. an. Quid ḡ ſi a poſſeſſiōe ceciderit iſte q p̄ſcriptiōe ſe tueri pōt: nūqd vēdicare poterit? R̄n. vtiqʒ adhibita diſtictōe q̄ fit ī. C. de p̄ſcri. xxx. vel. xl. an. ſi qs ēptiōis ⁊c. ſʒ qđ dr̄. j. e. vr̄ miruʒ ꝙ fili⁹ iurare dʒ ꝑ īueſtiturā patrē ſuū mortuū fuiſſe ⁊ ſe ꝑ feudū q̄ʒ rē tenuiſſe: ita vt p. xxx. an. ꝯteſtatio pignoris facta nō ſit/ſʒ dn̄o deferť de incerto. ſ. defunctū militē ꝑ feudū īueſtitū nō fuiſſe. Sʒ cur nō ſufficit ip̄m ꝓbare ꝯteſtationē pignoris factā: vbi tm̄ alter p̄ſcriptiōe feudi ſe tueť? R̄n. hoc nō negať hic: ſʒ hic fili⁹ volebat ſe tueri dicēs p̄rem ſuū inueſtitū. vñ puto ꝙ ſi tm̄ p̄ſcriptionē feudi alleget fili⁹ defūcti/ꝙ filiū dn̄i nō aliđ teneať ꝓbare niſi p̄rem ſuū pignoraſſe ⁊ ꝯteſtationē factā fuiſſe ante ſpatiū. xxx. an. eſt eñ legitima interruptio ſi per executorē conſecuta ſit cōuentio. vt. C. de p̄ſcrip. xxx. an. ſicut arg. ad hoc. C. de pig. act. neqʒ.

Explicit liber primus. Incipit ſecundus.

k **De feudi cog.** ¶ Quidā nō hn̄t de feudi cognitiōe.

l Obertus de orto. Vim ſuā extēdunt. ac ſi aperte dicat: conſuetudo

extēdunt vt vſum vincāt aut mores: ſtrenu⁹ aut legiſperit⁹ ſicubi caſus emerſerit qui cõſuetudine feudi non ſit cõprehenſus[a] abſq; calũnia vti poterit lege ſcripta. ¶ Sciēdum eſt autē ꝙ feudũ ſiue bñficiũ nõ niſi ī reb⁹ ſoli aut ſolo coherētibus[b] aut in his que īter immobilia[c] connumerantur (veluti cũ de camera aut de cauena[d] feudũ datur) poſſe cõſiſtere at feudum neminē poſſe acquirere niſi inueſtitura[e] aut ſucceſſione[f].

Quid ſit inueſtitura[g]. Tit.ij.

☞ Inueſtitura alia ꝓpria vt poſſeſſio: alia abuſiua/ vt quando haſta vel aliud corporeum porrigitur vaſallo a dño pro inueſtitura. Baldus.

Inueſtitura qdē ꝓprie dicit̃ poſſeſſio: abuſiuo autē mõ dicit̃ inueſtitura quãdo haſta vel aliđ corporeũ quodlibet porrigitur a dño feudi ſe inueſtiturã facere dicēte: q̄ ſiqdē ab illo fiat qui alios habet vaſallos[h]/ ſaltē corã duobus ex illis ſolēniter fieri dʒ. alioqn lʒ alij interſint teſtes īueſtitura minime valeat. ¶ Si enĩ dño adhuc in poſſeſſiõe ꝯſtituto an facta ſit inueſtitura q̄rat̃: nõ dʒ ꝓbare niſi ꝑ pares curtis illi⁹ dom⁹ vl̓ ꝑ publicũ inſtr̃m a trib⁹ vl̓ a duobus parib⁹ ꝯfirmatũ. nã ſi inſtr̃m defecerit/ vel q̄ fcm̃ nõ fuerit/ vel q̄ amiſſuʒ ſit: tũc q ꝓbare deſiderat pares curie illi⁹ q īterfuerint offerat. q ſi denegauerit forte corrupti odio vel grã ſeu p̃cio/ ⁊ dicant ſe nõ īterfuiſſe cũ īueſtitura facta fuerat vel nõ reminiſci: tũc dño cogēte[i] iurēt tactis ſacroſanctis ſcripturis ꝙ hui⁹ rei veritatē neſciãt: ⁊ tũc actor aut alios ꝓducat pares aut iuriſiurãdi dño det̃ electio: vt ꝓinde iuret īueſtiturã factam nõ eſſe: aut ſacr̃m vaſallo referat: ⁊ ille aut iuret aut acqeſcat. ꝙ ſi iurare pareſ aliqua ex cã recuſauerint: nec dñs eos iurare cõpellat[k]: liceat vaſallo etiaʒ per extraneos ꝓbare inueſtiturã. teſtibus võ deficientibus: iuriſiurãdi electio domino detur.

☞ Vaſallo poſſidenti feudũ cauene nõ opus eſt probatiõe: ſed aut iuret aut deferat ſi de inueſtitura inter ſe ⁊ dominũ lis orta fuerit. Bal.

Si vero vaſallus quidē poſſideat[l] vel ſi feuduʒ[m] camere aut

Cõſuetudo in feudis leges vincit.

cõſuetudo in feudis vincit leges: licet ꝯtra. dicat̃. C. q̄ ſit lõg. ꝯſue. cõſuetudinis. ſed hoc intelligo de equa/ nõ de iniqua cõſuetudine nimirum male inuenta: ⁊ male cõſuetudines non confirmantur etiam longo tempore. vt in aut. vt nul. iudi. §. nulli võ. colla. ix. ⁊ in decretis diſtin. viij. c. mala conſuetudo. ⁊ c. conſuetudo.

a ❡ Cõprehēſus. ac ſi apte dicat argumentis nõ eſt credēdũ: niſi in ꝯſuetudinib⁹ feudi. lʒ in legib⁹ reperiat̃ ꝯ. ff. de re mili. nõ omnes. §. a barbaris. Sed nunqd de ſimilibus ad ſimilia eſt ꝓcedēdum: ⁊ vtiq; vt opinor in legib⁹. ff. de legi. ⁊ ꝯſtitu. nõ pñt. Quid eſt ergo qđ dictũ eſt ī feudo ꝙ argumētis non eſt credēduʒ: R̃n. intelligas qñ ſimile non apparet ⁊ lex qd fieri debeat īdicat. nã tũc ſequēda eſt. l. ⁊ ar. ſuꝑflua nõ conceduñt ergo hic primo cõſiderat̃ conſuetudo. ſcđo ſimilia vel lex. nã lex ꝯſuetudini nõ poteſt obuiare. qđ eſt intelligendum. vt. s̄. ſimile legit̃ in decretis. nã nec decretis poſſunt obuiare leges. vt in decre. diſtin. ix. lex.

Decretis leges obuiare non poſſunt.

b ❡ Coherentibus. veluti in rebus immobilibus: ⁊ qđ ſequit̃ aut ſolo coherētibus: vtputa in fructib⁹ qui pendent in fundo. vt pote fundi pars ipſi fundo coherere dicitur. naʒ fructus pendentes fundi pars eſſe videntur. vt. ff. de rei ven. fructus.

c ❡ Immobilia. vt ſunt panes ciuiles. vt. C. de iure do. l. fi. §. p̃terea. Sed nunqd debitoꝝ noĩa inter immobilia cõputant̃: R̃n. hoc ab antiquo queſitum eſt ⁊ alibi ſatis diſputatum: ⁊ ideo omittimus.

Debitoꝝ noĩa inter īmobilia numerãt̃.

d ❡ De cauena. melius dixiſſet iudicio meo veluti fe. ⁊c. vt ſic ītelligat̃ ꝙ nõ ſit expoſitiuũ illius verbi aut his q̄ inter immobilia cõputant̃. ⁊ ſic feudũ camere aut cauene cõputabimus in rebus immobilibus vel etiam ſolo coherentibus. vt. ff. vnde vi. l. j. §. iij. Accur.

e ❡ Niſi inueſtitura. intelligo aut eo qđ habet̃ ꝓ inueſtitura vtputa cũ iuſſerit dñs aliquē ire in poſſeſſionē. lʒ em̃ poſſeſſionē nõ tradiderit ꝓ eodē tñ habet̃. vt. j. de ꝯſue. re. feu. c. ſciēdũ. lʒ illud feudum ad heredes nõ trãſeat. vt. s̄. q. mo. feu. po. ꝯſti. c. ſciendũ. ⁊ ideo ſimile eſt huic qđ dicit̃ actore nõ ꝓbãte re⁹. ⁊ ſi nihil p̃ſtiterit obtinebit. vt gloſat̃. C. de eden. q accuſare. nã lʒ hic deficiat inueſtitura: ſufficit tñ q̄ſi inueſtitura. ſicut ⁊ ibi lʒ deficiat ꝓbatio ſufficit tñ q̄ſi ꝓbatio: q̄ intelligit̃ iuſiurãdũ delatũ ⁊ p̃ſtitũ. ſuccedit em̃ loco ꝓbatiõis iuſiurãdũ ⁊ q̄ſi ꝓbatio appellat̃. ff. de iureiur. nõ erit. §. dato. ⁊ l. ſed ⁊ ſi. §. fi. ⁊ l. tutor. Accur.

Iuſiurãdũ loco ꝓbationis ſuccedit.

f ❡ Aut ſucceſſione. iſtud põt habere locũ in coheredib⁹: ſed nõ in filio cũ patri ſuccedat: nimirũ etiã viuente patre dñs intelligit̃. vt inſti. de here. qua. ⁊ dif. §. ſui ⁊ alibi dr̄ ꝙ pene ad ꝓpria bona venire intelligit̃. vt. ff. de ſuc. eo. l. j. §. largius. vnde nihil ei deeſt p̃ter adminiſtrationeʒ. ff. de li. ⁊ poſthu. in ſuis. ex his ergo colligit̃ ꝙ filij nõ acquirunt patri ſuccedendo: ſed acquiſitum capiunt. Accur.

g ❡ Quid ſit inueſtitura. ¶ Quidã nõ habēt hic titu. nec rub. ⁊ male.

h Inueſtitura. Vaſallos. circa hũc articulũ talis eſt faciēda diſtinctio. aut agit̃ de noua inueſtitura aut de veteri: aut dñs hʒ pares aut nõ. Itē aut vaſal. põt ꝓbare per breue teſtatũ aut nõ: als̓ poſſidet dñs als̓ nõ. Itē aut eſt dñs clericus aut laicus. als̓ cõpellit pareſ aut nõ vult cõpellere. Itē als̓ hʒ vaſal. feudũ: als̓ nihil hʒ. ſiqdē agit̃ de noua īueſtitura: ⁊ dñs hʒ pares: ⁊ eſt in poſſeſſione feudi: tũc dʒ ꝓbare vaſ. inueſtiturã ꝑ pares. vel ēt ꝑ breue teſtatũ: ⁊ ab ipſis parib⁹ ꝯfirmatũ. vt. j. §. ꝓxi. ſʒ ſm̃ mediolaneñ. etiã ſi ab alio eſt ꝯfirmatũ ſufficiēs eſt. vt. j. qui teſtes ſint neceſſa. ad ꝓbã. nouã inueſti. ca. ſiue clericus. ⁊ c. ſʒ ſciēdũ eſt. ⁊ hoc vbi dñs compellit pares iurare. ſi aũt pares aliq̄ ex cã noluerint iurare nec dñs cõpellit eos tũc licebit etiã ꝑ extraneos inueſtiturã ꝓbare. vt. j. ꝓxi. §. ⁊ ſi ext̃nei noluerint iurare: tũc a comite vel a ppl̓o debēt cõpelli iurare. ꝙ ſi noluerint eos cõpellere: tunc vaſallus cũ miſſo dñi ad īpatorē ibit. ⁊ qđ impator iudicauerit ſuabit̃. vt. s̄. ſi de īueſti. inter do. ⁊ vaſ. lis ori. c. j. ⁊ hec vera ſunt cũ dñs hʒ pares. ſi aũt dñs nõ hʒ pares tũc ſufficient ēt teſtes extranei ad ꝓbãdã nouã īueſtiturã. vt. j. e. §. ſi võ. Nec dicat qs inueſtituram valere cũ ſine parib⁹ facta eſt qñ pares haberēt: qm̃ ſi abſint expectãdi ſunt. vt. j. de ꝯſue. re. feu. c. ſciēdũ. hec võ ſunt cũ vaſal. ꝓbare põt per teſtes. ſi vero ꝓbare non poteſt per teſtes nec ꝑ publicũ inſtrumentum ſiue ꝑ breue teſtatũ: tũc dño dabit̃ ſacramentũ vt aut iuret aut referat vaſ. vt. j. §. ꝓxi. ⁊ §. ſi võ inueſtitura. qđ quidē verũ eſt ſcʒ ꝙ dñs debebit iurare ſi vaſal. aliunde nõ habet feudum ab ipõ domino. als̓ enim de equitate remittit̃ dño iuſiurandũ. vt. s̄. de contro. inue. §. ſi vero feudũ. ⁊ hec vera ſunt cuʒ de noua inueſtitura agit̃. ſi autem agatur de veteri: tũc etiam extranei teſtes recipiũtur. vt. j. de ꝯſue. recti feudi. ca. ſciēduʒ. in fi. Et hec vera ſunt ī laico dño: in clerico autē dño indiſtincte admittũtur pares ⁊ extranei. vt. s̄. ſi de inueſtitu. inter do. ⁊ vaſal. lis oria. §. ſi autē ſe venturũ. qđ verũ eſt cum de rebus eccleſie facit inueſtituraʒ. ſi autē de ſuis ꝓprijs: tũc idē dicendum eſt ⁊ obſeruãdum in clerico qđ obſeruat̃ in laico. vt. j. q teſ. ſunt neceſ. ad ꝓban. no. inue. ca. j. ⁊ hec vera ſunt qñ dñs eſt in poſſeſſione. Si autem vaſallus eſt in poſſeſſione: tũc ſi ſtetit in poſſeſſione per annum ⁊ dño ſciēte ⁊ nõ cõtradicēte ſine aliqua ꝓbatiõe teſtium ſolus iurabit vaſallus vel ſe vel patrē ſuum inueſtitũ fuiſſe: ne als̓ iuſta ignorãtia vel parui tēporis negligētia cũ iniq̄ poſſeſſionis ꝑiurio qñq; dño poſſeſſionis damnũ afferat. vt. s̄. ſi de inueſti. inter do. ⁊ vaſal. lis oria. c. ſi võ aliquis. que aũt dicta ſunt de ſacramētis p̃ſtãdo intelligenda ſunt cum determinatione eius qđ legitur. j. de conſue. recti feu. ca. ſacramentum. ⁊ c. item ſi inter dominum. Accur.

i ❡ Dño cogēte. huic videtur obuiare. C. de teſta. nimis graue. ⁊ iſtud accidit ꝓpter iuriſditionē quã hʒ dñs. eſt em̃ iſtorũ iudex. ⁊ ideo ab eo cõpellendi ſunt veritatē reuelare. vt in lõbar. de offi. iudi. vt iudex. q̄ aũt dicta ſunt de ꝓbatione noue inueſtiture intelligenda ſunt de eo q aliud feudũ nõ habebat. vt. j. de ſucceſ. feu. ꝑ inueſtiturã. c. illud qdeʒ. Sed forte vbi hʒ breue teſtatũ vaſallus: hic facienda eſt ſubdiuiſio. ſcʒ vtrũ poſſideat dñs an ipſe vaſallus: vt in primo caſu nõ ſit ſufficiens corroboratio per extraneoſ: vt hic. in ſcđo ſufficiant extranei. vt. j. qui teſtes ſunt neceſ. ad ꝓban. nouã inueſtitu. c. ſiue clericus.

k ❡ Compellat. hãc penã patitur dñs ſi nõ cõpellat. ſcʒ ꝙ extranei ⁊ q als̓ repellerent̃ admittant̃: qui extranei a populo vel comite cõpelluntur. vt. s̄. ſi inter do. ⁊ vaſ. lis oria. c. j. Sed quero ſi vaſallus ꝑ alios teſtes nõ poſſit probare niſi per pares ⁊ dñs eos teſtimoniuʒ dicere renuentes nõ cõpellit: quid iuris ſit: R̃n. intelligo ꝙ poſſit a comite vel a populo poſtulare vt cõpellant̃. qui ſi ceſſauerint īperatorē adire dʒ ⁊ qđ inde ſtatuerit obſeruare: ſicut de extraneis dictuʒ eſt. s̄. pre. ti. nã quod dicitur. ſ. licere per alios probare: fauore vaſalli dicit̃. vnde non debet ad eius leſioneʒ retorqueri. qđ eſſet ſi pariũ ꝓductio denegaret̃ per extraneos cum extranei abfuerũt. naʒ ⁊ alibi dicit̃ fauore pupilli/ ne tutor poſſit hereditatē delatã pupillo ſine eius voluntate vel actu acqrere. C. de iur. delib. potuit. qđ ſic. ſ. intelligēdũ eſt vt in eius perniciem nõ reuertatur quod fieret ſi adhuc fari non poſſet vel ſenſu careret. vtputa q̄ eſt furioſus. C. ad trebel. l. pe. ſic ergo ita eſt interp̃tatio faciēda vt in vaſalli perniciem non reuertatur quod in eius priuilegium fuerat cõceſſum. ſimilia ſtudioſus inquirat. Sed dici poteſt ꝙ a ꝓprietate priuetur dñs hoc ipſo ſicut no. j. in q. cau. feu. amit. §. illud te non lateat. als̓. §. item qui domino ſuo.

l ❡ Poſſideat. intelligo de ea re que vere poſſideri põt.

m ❡ Vel ſi feudũ. iſtud vel iđ dixit: q̄ hmõi annue p̃ſtationes loco vſuſfructus habent̃. vtpote ſuitutes vere nõ pñt poſſideri ſed quaſi. vt. ff. de vſufru. ſi qs ita. ⁊ de an. leg. in ſingulos. ⁊ de vſuca. ſequit̃. ⁊ de ſeruitu. quotiens. nõ ergo in talib⁹ vera poſſeſſio eſt ſed quaſi. vñ nec vera traditio. ff. de ac. emp. ratio. §. ſi iter. ⁊ hoc eſt qđ dicit duab⁹ ſeu trib⁹ acceptionibus quaſi ⁊c. huic ſimile eſt qđ de fideicõ. dr̄. C. de fideicom. l. j. ⁊ arg. ff. de vſur. cũ de in rē verſo. licet cõtra videatur. C. de pac. ſi certis.

cauene in duab⁹ ſeu tribus acceptionib⁹ quietis quaſi poſſideat dn̄s aūt feudū negans eſſe rē ſuā petat:vel qđ de camera vel de cauena bis vł ter(ſicut diximꝰ) iam ſolutū eſt deiceps ſoluere renuat tūc nō eſt opus probatiōe:ſʒ poſſidēti data electiōe/aut iuret ſuū eſſe feudū[a] rectū:aut dn̄o referat iuſiurādū.¶ Si autem iueſtitura ab eo qui vaſallos nō habebat dicatur facta:tūc per quoſlibet idoneos teſtes aut p publicū inſtrumentū probari poteſt:aut inopia probationis emergēte/res decidatur per iuſiurandum.

☞ Cōtentione orta inter dn̄m ⁊ vaſallū de pactis appoſitis inter eos p̄ter conditionē feudi vel naturā:vel qꝛ dn̄s allegat pactū in ſui fauorē.vel dicit feudūʒ datū ſub tali cōditiōe vt vaſallus aſſociet vxorem ſuā ad eccleſiā feſtiuis dieb⁹ dn̄o qdē incūbit ꝓbatio.eo aūt in ꝓbatione deficiente vaſallo defert iuſiurādū.Bal.

Preterea ſi aliqs tenor p̄ter cōem feudi rōnem in inueſtitura a dn̄o dicat interueniſſe:vel ſi dicatur feudū ſub tali ꝯditione dediſſe/vt vaſallus in feſtiuis dieb⁹ vadat cū vxore ſua ad eccleſiā:oi facultate ꝓbandi dn̄o adempta[b] habeat vaſallus poteſtatē defendendi ſe p ſacramentū. Itē ſi vaſallus p pactū ſpeciale cōtra feudi conſuetudinē allegat veluti de filiarū ſucceſſione:liceat ei tenorē ſi pōt ſicut inueſtiturāʒ ꝓbare. q ſi in probatiōe defecerit vel ceſſauerit:cōcedatur dn̄o hoc denegare iureiurando preſtito.

Per quos fiat inueſtitura ⁊ p quos recipiatur. Titu.ij.

☞ Vetus ineſtitura fieri pōt etiā a maiore vel a q̄cūqꝫ:noua aūt nō pōt fieri ab alio q̄ ab eo q hʒ legitimā bonoꝝ adminiſtrationē.q em̄ alienare ꝓhibet ſua bona nec in feudum dare poteſt.Bal.

Inueſtitura aūt aut fit de veteri bn̄ficio: aut de nouo[c].q̄ d̄ veteri fit ēt a minore[d] pōt fieri.ſiue autē a minore ſiue a maiore fiat/nō d̄ oi poſſeſ. vaſalli:ſʒ de iuſta[e] cā † tm̄ fcā itelligit:niſi aliđ noiati dicat. Noui v̄o inueſtitura feudi nō ab alio recte fit:niſi ab eo q legitime ſuoꝝ bonoꝝ[f] adminiſtrationē hʒ q em̄ q̄libet rōne aliqd de ſuis rebus[g] impedit alienare:is nec per feudū poterit inueſtiturā facere.

☞ Res cuius alienatio prohibetur in feudū dari nō poteſt.fallit in duobus caſibus hic poſitis.Bal.

Sed ēt res cui⁹ alienatio ꝓhibet:nec p bn̄ficiū dari ꝯcedit:niſi in caſib⁹/vt ecce:ſi qs ex agnatis tuis rē q̄ a cōi parēte p ſucceſſionē ad eū ꝑuenerit alienare voluerit: nō ꝑmittit ei etiā ſm̄ antiquā conſuetudinē aliȷ̄ eāʒ vēdere:niſi tibi vł aliȷ̄ ꝓximiori[h].p equali p̄cio accipere volēti p feudūʒ tn̄ cuilibet dare pōt niſi fiat in fraudē[i] huius noue nr̄e ꝯſuetudinis vł legis bone memorie lotharȷ̄ vel federici imꝑatoris:tūc em̄ reſciſſa inueſtitura reddito a te vel ab alio ꝓximiori[k] videlʒ ſm̄ antiquā ꝯſuetudinē p̄cio ſi qđ dederit:is q inueſtiturā accepit cōpellat rē tibi reſtituere[l]. Perſonā v̄o iueſtiturā accipiētis nō diſtinguimus[m].nā etiā ſeruus inueſtiri poterit: niſi ignorātia[n] pretendat. Sed vtrū ipſe vel alius ꝓ te inueſtiturā faciat vel ſuſcipiat:nihil itereſſe putamus[o]:pōt em̄ hoc negocium ⁊ per procuratorē ab vtraqꝫ parte expediri.¶ Feminā[p] quoqꝫ etiāʒ noui feudi iueſtiturā facere poſſe

a Suum eſſe feudum.quod intelligendum eſt ſm̄ diſtinctionē illius ca.j.de con.re.feu.ca.ſacramentum.

b Adēpta.hoc ſic itellige.i.dn̄o in ꝓbatione deficiente ⁊ p̄ſtat poſtea iuſiurādū ad cautelā ab ipo vaſallo ſicut.⁊.s̄.notatū eſt.nā ſi aliter intelligat abſurdū vr̄.vt qđ vaſallo in eodē caſu cōcedit ꝓbare deneget dn̄o. vt.j.§.pxi. dr̄.lʒ em̄ tenore ⁊c.vel ſi vis intelligere q dn̄s nō admittat ad ꝓbationeʒ:intelligas iſtud qn̄ violenta preſumptio ⁊ talis que non recipit ꝓbationē in ꝯtrariū erat pro vaſallo.⁊ de hac p̄ſumptione tractat i p̄n. li.diſpu.hic ⁊ in.§.ſeq. No.ſic ſemp aliqd fore cōceſſum vt ꝯſuetudo cōfirmet interp̄tādū ⁊ p̄ſumēdū.ſicut imꝑator priuilegiū alicui concedēdo nō intelligit cōtra ꝯſuetū ordinem cōceſſiſſe. vt.C.de inoffi.teſta.ſi quādo.

Violēta p̄ ſūptio an ꝓbationē recipiat.

Per quos fiat inueſtitura ⁊c.

c Inueſtitura autem.De nouo. q̄ ſit noua inueſtitura tractat.j.q te. ſunt neceſſarȷ̄ ad ꝓbandū no.inue.ca.j.

d A minore.et merito qm̄ nō alienat:ſed alienatum iuenit ⁊ maioꝝ ſuorum factū ꝯfirmat.vnde dr̄ q ſi pignus incepit a maiore:⁊ ſm̄ ꝯuētionem creditor diſtraxerit illud qđ minor reſtitui poſtulans non auditur.vt.C.ſi ad.ven.pig.l.j.⁊.ij.

e Sʒ de iuſta cā.ſilr̄ reperit in trāſactione fctā nō em̄ reb⁹ ſemp legitime poſſeſſis nō furtiuis obſtat pactū.ff.de pact.tres fratres.⁊.C.de excep.aduerſus. Item ſi debitori meo liberationeʒ relinq̄. qm̄ tātū de his videor liberationē reliq̄ſſe q̄ iuſte i.ſine dolo vel fraude mihi tenebat.vn̄ de reb⁹ furtiuis ab hēde ſe tueri nō poterit.ff.de lib.le.nō ſolū.§.ſi heres. nā ecōtra ſi heres poſſeſſionē tradere iuſſus vitioſam tradat poſſeſſionē nō videt tradidiſſe.vt.ff.de lega.iij.q cōcubināʒ.§.ſed ſi heres. de acqui.poſ.non videtur.⁊ de act.emp.⁊ ven.ratio.

f Suoꝝ bonoꝝ.hic videtur q de bonis nō alienat qui veterem facit inueſtiturā:⁊ merito quia in bonis ius feu.cōputatur.vt ar.ff.de v̄b. ſig.bonorū.nimirum ſi ager vectigalis in bonis cōductoris eſt quāto fortius feudum in bonis vaſalli eſt:vt ibi.

g De ſuis rebus.Huic inſtat ſolicitus ſi ꝓhibit⁹ ſit heres vēdere feudū ſibi legatū(vt ſepiſſime accidit)nūqd in feu.dare poterit aliqd de bonis ſuis cū ſit verū aliqd de bonis ſuis alienare ꝓhibitū: R̄n̄.iſtud eſt dictū tm̄ de re ꝓhibita.id ergo qđ nō pōt vēdere nec poterit poſtea alienare.ſ.in feudū ꝯcedēdo.qm̄ alienatiōis v̄bo etiā pignoris obligatio qđ minus eſſe videt ꝯtinet.C.de re.alie.nō alie.l.fi.ſed adhuc iſtat p̄dictus.alienatiōe cōi oīs act⁹ ꝯtinet p quē dn̄ium trāſfert.C.de fun. do.l.j.ſed iſte nō trāſfert dn̄iūʒ qui in feudū ꝯcedit.nō dʒ ergo alienatiōis ꝓhibitiōe in feudū dare ꝓhiberi qđ alienare ꝓhibet? R̄n̄.falſūʒ eſt:immo dn̄iūʒ alienat.ſ.vtile retinet tn̄ directū vn̄ vtilis ⁊ nō directa vēdicatio dat.vt.j.de inue.rei alie.§.rei autē ⁊c. Itē obȷ̄cit:qꝛ reperit q aliqs pōt alienare rē ſibi ꝓhibitā alienari:dū tn̄ per aliū modū alienet.vt ecce res litigioſa ꝓhibita eſt alienari:⁊ que iudicȷ̄ mutandi cā transfert ſilr̄ inhibet.ff.de alie.iu. mu.cau.fac.ex hoc.§.alienare.⁊.C. de litig.l.iij.⁊ aut.eo. R̄n̄.ille loquūt in his quib⁹ alienatio generalis nō eſt ꝓhibita.hic aūt ꝯtra.nā appellatione generis quelibet ſpecies cōtinet.vt in.l.p̄dicta de re.alie.nō alie.ſed appellatiōe ſpeciei nō ꝯtinet genus:niſi in vnico caſu q meminerim.vt.ff.de ſtatulib.l.ſtatuliberi a ceteris.⁊ partis appellatione q̄nqꝫ totū ꝯtinet.arg.ff.de leg.iij. l.vxoris.⁊.C.de here.inſti.l.ij.⁊.ff.de here.inſti.ſi quis ita.

Dn̄iū nō trāſfert q in feudūʒ concedit.

Gn̄is appellatione q̄libet eiꝰ ſpecies cōtinetur.

h Proximiori.⁊ vere:qꝛ nō intelligit alienatio.vt.ff.de leg.iij pr̄.§. q̄ndecim.hic ergo ꝯcedit agnatis qđ aliȷ̄s denegatur.nā ⁊ alibi ſilia iuenire potes.vt.ff.de pac.imꝑator.⁊ de ꝯhen.emp.qui officȷ̄.⁊ de mino.xxv.an. ſi in emptionē.⁊.C.de ad mi.tu.l.lex q̄.alibi aūt cōcedit ex̄neis qđ agnatis denegat. vt.C. vbi pup. edu.de.l.fi.hic ergo dr̄ q agnati p̄ferunt ſi tātū dare volūt q̄tū aliȷ̄ ex̄nei: ⁊ ſi ꝯtrū factū ſit q p̄ciū emptori offerēdo ēptor rem vēdicare pōt.itelligo iſtđ de emptore bonefidei. qꝛ malefidei emptori nō eſt p̄ciū reſtituēdūʒ. vt.C.de p̄ſcrip.xxx. an.l.j.⁊. C. de euic.l.ſi fundū.lʒ ſit ar.ꝯ. C.cōia de le.l.vl.ſʒ de hac materia recurras ad diſtictionē Py.cū querit:an malefi. ēptori ſit p̄ciū reſtituēdū ⁊c. Itē intelligo hoc qn̄ ꝯ cōſtōnes fiebat alienatio q ipſo iure nulla ſit:⁊ qđ dr̄ reſciſſa/intelligas de facto ⁊ nō de iure.ſicut no.i.C.de reſcin. vē.l.j.⁊ qđ dr̄ ſm̄ antiquā ꝯſuetudinē. nūqd hodie iſtud eſt īmutatū.⁊ certe puto q nō cū nō inuenio correctū:⁊ qđ nō eſt īmutatū q̄re ſtare ꝓhibet.C. de teſta.ſancimꝰ.coheres ꝯ ſuo coheredi rē vēdicare ⁊ locare pōt ſʒ hāc rōnem:vt h.⁊.j.de alie.feu. pa.c.j.Sed nunqd illud obtinet ſiue ꝓ diuiſo ſiue ꝓ indiuiſo poſſideat coheres: Dic q ſic.argu.j. ſi de feu.fue.cōtro.c. oēs. Itē nunqd ſiue inueſtiturā accepit ⁊ fidelitatē preſtiterit:ſiue non p̄ſtiterit. R̄n̄.hec.j.plenius ⁊ vberius notabūtur. Accur.

† Nota hic bald.ſuper his xviiij facta gr̄a: li confirmatione priuilegiorum nō itelligūtur cōfirmata niſi iuſta priuilegia et adducit iura per que h probat.ꝯ ide ſupra occaſione ſubiungit quā dā queſtionē ſatis vtilem :vt ibi videre poteris.

i In fraudē.in fraudeʒ ꝯſuetudinis facere videtur forte q caſte natus eſt vel ita ad eā etatē peruenit vt filios habere non poſſit.vel ſi ideo facit vt priuet eū q in ea ſuccedere debet a ſua ſucceſſione:vt habes de eo qui alienat in fraudem creditorum.

k Proximiori.nam ⁊ alr̄s volentibus emere predia ſuoꝝ maiorū ius fauorabile inuenitur.vt.ff.de ꝯhen.emp.qui officȷ̄.⁊ de mino.xxv.annis.ſi in emptione.Accur.

l Reſtituere.h̄ ita veꝝ eſt vt reddat ꝓpriū p̄ciū vaſallo iueſtito niſi ei ſuccedat in ꝓprietate ⁊ in aliȷ̄s ēt p̄ter feudū.alioqn ⁊ ſine p̄cio recuperabit nulla obſtāte p̄ſcriptione.vt.C.de bo.mat.l.ij.⁊.iij.Accur.

m Diſtinguimꝰ.Hic rōne pſone recipiētis iueſtiturāʒ nihil intereſt. nā ⁊ alibi no.q nihil intereſt a quo qd fiat.vt.s̄.⁊.j.hoc eodē libro.

n Ignorātia.nā ſi dn̄s putat liberū q poſtea ſeruus apparet merito nō valet inueſtitura.nimirū incidēte errore etiā matrimoniū non tʒ. vt in decre.cā.xxviij.⁊.xxix.p totū.⁊ in aut.de nup.§.ſi v̄o.coll.iiij.ar. ff.ſolu.mat.ſi cū.§.ſi.pariter ergo ſerui ⁊ liberi poſſunt inueſtiri ſicut heredes inſtitui.vt.ff.de here.inſti.non minus.

o Putamꝰ.Hic no.q licitū eſt p aliū qđ p ſeipm̄ non licebat.vt ⁊ alr̄s C.de ſolu.l.nihil.⁊.ff.de ſol.l.ſoluēdo.⁊.l.ſtichū.§. vſuffructus.⁊.C.de epi.⁊ cle.qſquis ad ſili.⁊ inſti.de re.diui.§.nihil aūt.⁊ in ſum.vt in lib. Py.iiij.char.rub.imo lʒ ⁊ p aliū ⁊c.lʒ cōtra ſit ſuperior rubri.pxi.

Licet per aliūʒ qđ p ſe nō licet.

p Feminā quoqꝫ.ergo in datiōe nō ſucceſſione ſimilis eſt femina maſcu.vt.s̄.dictum eſt.⁊ adhuc.j.notabitur.

Recuſat.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Recuſat. hoc videlʒ ſic intelligo ſi penitus dño fidelitatẽ ſe facturũ negat: non ꝙ inueſtitura nõ debeat fidelitatem precedere. vt. ĩ. prope. nec enim eſt ei fides preſtãda qui vult cõtra fidem verſari: vt alibi notaui ſolicitus. C. de pac. cum proponas.

b ¶ A fidelitate. No. hic ar. ad nois ĩterpretationẽ. ſic al's. inſti. de tut. in pn. ⁊ ff. de vb. ſig. l. bonoꝝ. ⁊ l. malũ. §. pe. Sed q̃ro in quẽ modũ ſit inueſtitura faciẽda vel petenda ⁊ fidelitas preſtãda et qñ. Et vtiqʒ dñm honorifice adire dʒ vaſal. ⁊ preſentibꝰ curie paribus vel alijs ſʒ diſtinctionẽ quã fecimꝰ. s. qd ſit inueſtitura: nõ ꝙ iueſtitura nõ valeat ſine teſtibꝰ facta: ſed ideo dr̃ ne veritas occulteť. vt. ĩ. q teſ. ſunt ne. ad probã. no. inue. c. ſiue clericus. ⁊ nõ ſolũ adire: ſed inueſtiturã petere ⁊ fidelitatẽ polliceri dʒ. vt. ĩ. in q. cau. feu. amit. c. prima autẽ. ⁊ ĩ. dẽ ca. con. c. j. vbi gl'a. Dñe mi: taliſ rei inueſtiturã puta fundi corneliani quẽ a te poſſideo vl' poſſidere debeo poſtulo: ⁊ fidelitatẽ tibi ꝯ oẽm hoiem (exceptiſ anterioribus meis dñis: ⁊ imperatore) volo ⁊ paratꝰ ſuʒ facere. ſufficit etiam ſi dicat tm̃ poſtulo inueſtiturã mei recti feudi. quo facto dñs ſtatim dʒ inueſtiturã facere ⁊ ſacramẽtuʒ ſuſcipere ſi ſibi placuerit. ſin autẽ poterit differre. ⁊ erit hic talis adhibenda diſtinctio. ſ. an velit dñs incõtinẽti facere inueſtituram et ſuſcipere fidelitatem: an velit differre. Quid ergo ſi dñs nõ faciat ſtatim qđ facere dʒ. Itẽ ſi vltra diẽ ⁊ annum ſteterit ꝙ inueſtiturã nõ fecerit cũ infra annũ fuerit petita: Rñ. h non debebit obeſſe vaſallo. ſufficit enim ſi inueſtiturã petit ſm̃ ꝙ debuit cũ aliud nõ dicať in. l. federici ĩperialẽ. ipm facere debere. nec. c. conradi. imo forte hoc ipo a ꝓprietate dñs debebit priuari. naʒ ſicut vaſal. ꝑuareť feudo ſi inueſtiturã nõ peteret ĩfra annũ ⁊ dieʒ: ita ⁊ dñs dʒ a ꝓprietate priuari ſi nõ poſtq̃ fuerit ab eo petita ſicut debuerit ipm vaſal. infra id tẽpus non inueſtierit. argu. ĩ. q̃liter do. a ꝓprie. priue. ca. ex facto. ⁊ ĩ. ſi de feu. ꝯtro. fue. ca. dño cõmittente. fidelitaſ vo talis faciẽda eſt vt ſequitur ſtatim. c. qualiter autẽ debeat ⁊c. ⁊ in ti. de forma fidelitatis. ⁊ in alio ti. de no. fide. forma. ⁊ in decre. cã. xxij. q. v. de forma. ⁊ diſt. lxiij. c. tibi dño. Ergo notabis ꝙ fidelitas cũ fama dñi finitur cum dñs excõmunicatur. ⁊ pariter cuʒ fama reſtituitur. vt. ĩ. hic finitur lex. c. dño guerram. ⁊ in decre. xv. q. vj. c. alius. ⁊. c. ſi.

Fidelitatis forma.

Fidelitas cum fama extinguit.

¶ Quid precedere debeat an inueſti. vel fide. ¶ Quidã hic non habẽt rubricam ſed neqʒ. c. immo. §. tantũ. ſed male.

¶ Qualiter iurare debeat vaſallus dño fidelitatem.

c ¶ Qualiter aũt. Detrimentum. iuſte eñ poteſt hic vaſallus iurare cum al's dicať ꝙ amitteret feudum ſi credentiã dñi ſciẽter ad eius detrimentũ manifeſtauerit. vt. s. hic põt eſſe tit.

quibus mo. feu. amit. ca. j. ⁊ in hoc ſacramẽto cõtineri videť ꝙ ipm et dñm ſuũ totũ exaltabit inquãtum poterit. ⁊ nunq̃ vitaʒ aut mẽbrum neqʒ honorẽ quem hʒ ſua volũtate aut ꝯſilio aut exhortatione ꝑdet. ſed in his oĩbus adiutor erit eius ſm̃ ſuũ poſſe. vt habetur in iuramẽto qđ fecit rex Otto pape Joanni.

pleriqʒ cõſentiunt. ¶ Nulla autẽ iueſtitura debet ei fieri qui fidelitatem facere recuſat[a]: cum a fidelitate[b] feudum dicať/vel a fide niſi eo pacto acquiſitum ſit ei feudum vt ſine iuramento fidelitatis habeatur.

¶ Quid p̃cedere debeat an inueſtitura vel fidelitas. Titu. iiij.

☞ Fidelitatem precedere debet inueſtitura. hoc dicit Bal.

VTrũ autez p̃cedere debeat fidelitas inueſtituram an inueſtitura fidelitatẽ q̃ſitum ſcio: et ſepe reſponſum eſt inueſtituram debere precedere fidelitatẽ. Fidelitatem aũt dicimus iuſiuranduʒ quod a vaſallo preſtatur domino.

¶ Qualiter iurare debeat vaſallus dño fidelitatem. Titu. v.

☞ Vaſallus dño iurare dʒ ꝙ ſibi erit fidelis: ⁊ ꝙ credẽtiã ſibi cõmiſſam nõ manifeſtabit. domeſticus autẽ ⁊ ſubditꝰ addere dʒ noĩatim ſeruare vitã/membrum/mentẽ ⁊ eius rectũ honorẽ. h. d. Bal.

QUaliter aũt debeat iurare vaſallus fidelitatem videamus. Jurare. ſ. ſic debet. Ego iuro ad h ſancta dei euangelia ꝙ ammodo in antea ero fidelis huic/ſicut debet eſſe vaſallus domino: nec id quod mihi ſub nomine fidelitatis cõmiſerit dominus pandã alij ad eius detrimentuʒ[c] me ſciente. Si vero domeſticus[d]: id eſt familiaris eius ſit cui iurat: aut ſi ideo iurat fidelitatem non qđ habeat feudũ ſed quia ſub iuriſditione ſit eius cui iurat nominatim vitam/mẽbrum/mentem ⁊ eius rectum honorem cuſtodire iurabit.

¶ De forma fidelitatis[e]. Ti. vj.

☞ Vaſallus ⁊ dñs ſibi inuicẽ auxilium ⁊ cõſilium preſtare debent. Bal.

IN ep'la philiberti[f] epiſcopi in decretis xxij. cauſa de forma fidelitatis aliqd ſcribere monitꝰ hec vobis que ſequunť breuiter ex librorũ auctoritate notaui qui domino ſuo fidelitateʒ iurat iſta ſex in memoria ſemꝑ habere debet incolume/tutum/honeſtum/vtile/facile/poſſibile. Incolume: ne ſit in dãno dño de corpore ſuo. Tutuʒ ne ſit ei in damno de ſecreto † ſuo vel de munitionibus ſuis per quas eſſe tutus põt. Honeſtũ ne ſit ei in dãno de ſua iuſtitia vel de alijs cauſis q̃ ad honeſtatẽ eiꝰ ꝑtinere videnť. Utile: ne ſit ei in damno de ſuis poſſeſſionibus. Facile vel poſſibile ne id bonuʒ qđ dñs ſuꝰ facere poterit leuiter: faciat ei difficile: ne ve id quod poſſibile ei erat faciat impoſſibile. vt fidelis hec documenta caueat iuſtuʒ eſt. Sed q2 nõ ſufficit abſtinere a malo niſi fiat quod bonum eſt: reſtat vt in ſex predictis: ſcilʒ conſiliuʒ ⁊ auxilium domino preſtet ſi beneficio vult dignuſ videri: ⁊ de fidelitate eſſe ſaluus. Dñs quoqʒ in his oĩbus vicem fideli ſuo reddere debet: qđ ſi non fecerit merito cenſebitur malefidus ſicut ille qui in eoꝝ preuaricatione vel faciendo vel cõſentiendo deprehẽſus fuerit perfidus ⁊ periurus.

¶ De noua forma fidelitatis[g]. Titulus. vij.

☞ Traditur hic noua forma iuriſiurãdi fidelitatis quod preſtat vaſallus domino. Bal.

EST ⁊ alia de nouo[h] ſuper fidelitatꝭ iuramento forma inuenta ⁊ vtẽtium approbata cõſuetudine q̃ hodie fere in omni curia videtur obtinere: hec ſcilicet ego titiuſ iuro ſuper hec ſancta dei euangelia ꝙ ab hac hora in antea vſqʒ ad vltimũ diem vite mee ero tibi fidelis caio domino meo contra omnem hominem[i]: excepto imperatore vel rege: quod verbũ ſi recte intelligatur nulla quideʒ indiget adiectiõe: ſed integrã ⁊ perfectaʒ in ſe cõtinet[k] fidelitatẽ: ſed ꝓpter ſimplices et nois ſignificationis ignaros ad illius verbi interpre-

d ¶ Si vero domeſticus. Hic no. differentiã inter ſacr̃m domeſtice perſone ⁊ aliarũ. ſed cur nominatim dr̃ in ꝑſona domeſtici: ⁊ ſufficit ſi in genere dicatur in extraneo: Rñ. q2 citiꝰ fraus ꝑſumiť in ꝑſona domeſtici ad quẽ forte dñi hereditaſ ſpectare videť poſt mortem. vt. C. de nupť. vidue. et. C. vbi pupil. educ. l. fina. ⁊ quia plus ſolet timeri qđ ſpecialiter pollicetur: q̃ qđ generali ſponſione cõcluditur. idcirco ſpecialiter in domeſticoꝝ perſonis facienda eſt promiſſio. vt in decre. xxiij. diſtin. q̃q̃. Sed queriť q̃ ſint domeſtice ꝑſone: Rñ. oẽs q̃s leges domeſticos appellant. vt. C. de teſtibꝰ. etiã iure ciuili. ⁊ inſti. de teſt. or. §. in teſtibꝰ. ⁊. C. de q̃ſtio. placuit. ⁊. C. de his q ad eccle. confug. l. fina. §. penulti. not. ⁊ omnes ad quos dñi ſucceſſio eſt ꝑuentura ĩ feudo propter predictam rationem.

† Facit ad hoc gl. xiij. diſ. nerui. ⁊ ẽth probať in. c. ſi ſacerdos. extra d offi. iudi. ordi. Idez tenet An. d ꝑſer. hic. ſ.

Domeſtice perſone que ſint.

e ¶ De forma fidelitatis. ¶ Quidam non habent hunc titulum. ſed male.

f IN ep'la philiberti. De forma que in iſto capi. exprimiť notabilia ſunt oĩa. ſed id p̃cipue nõ eſt omittendũ qđ dr̃ in fine. ſcʒ ꝙ dñs in his oĩbus fideli ſuo vicẽ reddere dʒ. qđ ſi nõ fecerit merito cẽſebiť malefidus ſicut ⁊c. Sʒ nũquid aliã penã patieť: rñ. vtiqʒ talẽ q̃lem vaſallus. i. ſi vaſallꝰ ꝑuareť a feudo dñs a ꝓprietate. vt legiť. ĩ. q̃. do. a ꝓprie. pri. c. ex facto. ⁊ ꝙ eſt ſil'e qđ d ꝑrono dr̃ ⁊ liberto. nã liberti nõ alẽdo ꝑronos ſuos in paupertate poſitos puniunť a ꝑronis ⁊ in ꝑtãte eoꝝ rediguntť verſa vice ꝑroni nõ preſtãtes alimẽta libertis carebũt opis impoſitis cã libertatis ⁊ ab eoꝝ hereditate excluduntur vbi heredes inſtituti fuerint ⁊ ius patronatuſ amittũt. vt. ff. de ali. pre. alimẽta. ⁊ de iure patro. diuus claudius. ⁊ de bo. libe. ſi patronus. ⁊ hic eſt arg. ad mutuã preſtationem.

g ¶ De noua for. fide. ¶ Quidã nõ habent hic titulũ nec rubri. ⁊ male.

h EST ⁊ alia de nouo. iſtud ca. in paucis ꝯſuetudinibꝰ inueniť. q2 nouiter eſt inuentũ. vt in prin. ipſius ca. põt perpendi.

i ¶ Cõtra oẽm hoiem. ⁊ merito dʒ ita iurare qm̃ vaſal. cõtra oẽs dʒ dñm adiuuare etiã ꝯ fratrẽ ⁊ filiũ: niſi ꝯ aliũ dñʒ antiquiorẽ. hic eñ ceteris eſt ꝑferẽdus. vt. ĩ. hic finiť lex. §. ꝯ oẽs. vñ ſi antiquior dñs in ſacro ſilr̃ excipiať nõ erit abſonũ. ꝙ aũt ꝑſona imperatoris noĩatim dʒ excipi de omni ſacramẽto fidelitatis/expreſſim dr̃. ĩ. de ꝓhi. feu. alie. per fede. l. imperialẽ. §. illud quoqʒ precipimus.

Vaſallus ꝯ oẽs auxiliũ dño preſtatur.

k ¶ In ſe cõtinet. ⁊ vere ꝯtinet cum ille qui fidelitatẽ iurat ea ſemꝑ dʒ

UNIVERSIDAD DE HUELVA